

Brillēs atspoguļojas vērtības

„Ideja par Latvijā pirmo lielformāta brillu kolekciju radās pasākuma *Kuldīgas vasaras vitražas* rīkotāju sapulcē,” saka kultūras centra projektu vadītāja Krista Karlsona.

Kuldīgas īpašais šarms ir vecpilsētas logos, kuru rūtīs atspīd pilsētas dzīve un vērtības, taču to var ieraudzīt arī caur šīm brillēm, papildina Ilze Zariņa, kura gādājusi par vides objektu tapšanu un saskaņojusi to izvietošanu. Ideju īstenot uzticējuši profesionāliem Kuldīgas māksliniekiem. „Sākām viņus no viena gala apzvanīt, un visi uzreiz bija atsaucīgi,” priecājas Ilze. Ieceri varētu izvērst vēl plašāk, jo ar visiem pat neesot paguvuši sazināties.

Latvijas Mākslas akadēmijas absolvente Kate Rasa Ozola par savām brillēm saka – vēlējusies pievērst uzmanību Kuldīgas niansēm: „Putni paši tur nonāca – nevarēju īsti neko darīt, tie ir visur.” Māksliniece uzskata: ir daudz detaļu, kurās vērts ieskatīties, un, tās izolējot, var ieraudzīt, kā tās spēj pastāvēt pašas par sevi.

Liepājas ielā brilles pie viesnīcas *Jēkaba sēta* veidojusi māksliniece Aiga Vaitkus. Viņas moto ir *Skaties augšup*. „Ir trepes, kas ved augšup vai – gluži pretēji – lejup. Arī ar gaisa balonu ceļas debesīs vai laižas lejā. Vēlos, lai, paskatoties uz manu grafisko piedāvājumu pirmo reizi, skatītājs ierauga savu šībrīža situāciju. Mans ierosinājums – katram pašam izvēlēties, caur kādām brillu lēcām viņš grib savu dzīvi redzēt.”

Pagaidām nolemts, ka par brillēm priecāties un tajās izteikto varēs pētīt līdz svētdienas vakaram, bet I. Zariņa pieļauj – ja iedzīvotāji rosinātu, Liepājas ielā tās varētu dzīvoties arī ilgāk.

Arī Līgas Dzenes zīmētajā pasākuma logo ir brillu motīvs.

Daiga Bitiniece, Jēkaba Aleksandra Krūmiņa foto

Roberts Vaitkus.

Iveta Brence.

Aiga Vaitkus.

Anna Orniņa.

Kate Rasa Ozola.

Kristīne Šimpermane.

Arī optikas salons *Metropole* akcijā iesaistījies ar savām reklāmb Brillēm.

2. lpp. Kādas ir ražas prognozes? Kartupeļi aug vareni, kulšanas laiks nav tālu, vējš un slimības dara savu.

4. lpp. Tuktuks Kuldīgā – jauns pakalpojums.

7. lpp. Jānis un Aivars Vilerti – par dzīvi Amerikā un dzimtas mājām Alsungā.

8.-9. lpp. Pazīsti, atbalsti, sargā! – par zivīm.

Otrdien, 21. jūlijā:

- Covid-19 mācības.
- Ārstes Zandas Zaueres metodes.
- Pāris izveidojas tehnikumā.
- Cenšas Turlavas labā.

REDZĒJUMS

Labi, ka ir citādie

Inguna Spuleniece

Sabiedrībā vēl aizvien diezgan strikti pieņemts uzskatīt, kā dzīvot ir pareizi. Līdz ar to tā dalās normālos jeb pareizi domājošajos un darošajos un nedaudz jocīgajos jeb pasauli citādi uztverošajos. Uz pēdējiem tie normālie mēdz skatīties tā šķībāk, jo mērķi un prioritātes mēdz atšķirties. Bet visus šos cilvēkus, kurus man nācies sastapt, vieno dzīvesprieks, degsme un parasti arī apmierinātība ar notiekošo.

Piemēram, ja turlavniece Velta Krūmiņa nebūtu mazliet citāda, viņa tagad pensijā sēdētu mājās, rūpējoties par sevi un mierīgi čubinot tikai savu dārziņu. Bet, nē, – viņai no aprīļa līdz oktobrim, uz deguna krīt, jāskrien, lai vairāki hektāri pagasta centrā būtu sakopti un puķu dobēm bagāti. Ja stādiem aprūkst pašvaldības naudas, izaudzē pati. Ja kāds no pagasta brīnās, kāpēc dobes tik garas, atbildei viņa saka: nākamgad būs vēl. Vairs neesot Lipaiņu draudzes priekšniece, Velta turpina rakstīt projektus, lai baznīca tiek pie jaunām vitrāžām, pie darbarīku šķūnīša. Gandarījuma brīdis esot tad, kad atbrauc tūristi, brīnās un slavē. Un pašai arī patīk.

„Nu, ir no aprīļa līdz oktobrim, uz deguna krīt, jāskrien, lai vairāki hektāri būtu sakopti un puķu dobēm bagāti!”

Nezinu, kas Kuldīgā notiktu ar *Staburadzes* namu Liepājas ielā 8, ja pirms gadiem nebūtu uzradusies citāda radošā grupa. Kā saka tās pārstāve Inga Ziņģe-Pupiņa: „Neesam ne miljonāri, ne mantinieki, bet gribam pret mums uzticēto izturēties ar cieņu un saimnieka attieksmi.” Varēja taču noīrēt vienu dzīvokli un dzīvot kā visi. Bet, nē! Jāpēta nama vēsture, jātaisa ekspozīcija, kaimiņi jāapvieno kopīgām izdarībām. Turklāt neviens no darītājiem neizskatās pārmocījies un sabiedrības pateicību gaidošs.

Arī par kuldīdznieku levas Milleres un Edgara Štobja ģimeni noteikti kāds pavīpsnās: „Viens pelnītājs, pašiem trīs bērni, bet vēl aizbildnībā ņem!” Domāju, ka levai un Edgaram ir vienalga, ko prāto citi. Viņi pašu veidotajā pasaulē ir laimīgi un stipri, audzinot tādus pašus bērnus: strādīgus, dzīvi mīlošus, cilvēkus, kuri paļaujas uz saviem spēkiem, turklāt vēl gatavi mazumiņā dalīties ar pārējiem, neprasot pat to, kas pēc likuma pienāktos. Kādam varētu šķist dīvaina tāda laime, kad mitekļis ir īrēts, ūdens jāmeklē izsusējušā akā, ēdamais jāaudzē divos dārzos, strādājot melnu muti, un ārzemju ceļojumi vai iepirkšanās zīmolu veikalos nav pa kabatā. Bet Edgars pie sevis nodungo kādas dziesmas vārdus: „Es vēlos sievu, četrus bērnus un mājiņu, kur mīļi sadzīvot.” Un tas viņam ir.

Kurzemnieks

Kuldīgā, 1905. gada ielā 19, LV-3301

Galvenā redaktore Daiga Bitiniece – 63350567, redakcija@kurzemnieks.lv.
Žurnālisti: Daina Tafelberga – 63350563, daina.tafelberga@gmail.com;

Jolanta Hercenberga – 63350568, jolantah99@gmail.com;

Alberts Dinters – 63350568, alberts.dinters@kurzemnieks.lv;

Inguna Spuleniece – 63350565, inguna.spuleniece@kurzemnieks.lv;

Lāsma Reimane – 63350568, reimane.lasma@gmail.com;

Inta Jansone – 63324881, inta.jansone@kurzemnieks.lv.

Literārā redaktore Dina Poriņa – 63350568, dina.porina@kurzemnieks.lv.

Maketētājas: Laila Liepiņa – 63350568, laila.liepina@kurzemnieks.lv,

Inese Slūka – 63350563, reklama@kurzemnieks.lv.

Reklāmas nodaļa – 63324881, sludinajumi@kurzemnieks.lv.

Izdevējs – SIA Jaunais Kurzemnieks. Reģ. nr. 1400.

Iznāk otrdienās un piektdienās. Pārpublicējot atsauce uz *Kurzemnieku* obligāta. Iespiests SIA Poligrāfijas grupa „Mūkusalā” Rīgā, Mūkusalas ielā 15a.

Metiens – 2972.

TRĪS PAR VIENU

Kādu ražu šoruden prognozējat?

KARTUPEĻI AUG VARENI

1. Jānis Laivenieks, Padures zemnieku saimniecības *Lai-venieki* īpašnieks:

– Mūsu kartupeļu lauki izskatās diezgan labi. Agrajām šķirnēm raža prognozējama par kādu procentu lielāka nekā pagājušajā gadā ap šo laiku. Par vēlajiem stādījumiem prognozes vēl krietni priekšlaicīgas.

KULŠANAS LAIKS NAV TĀLU

2. Oskars Balodis, Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra augkopības nodaļas vadītājs:

– Visi kultūraugi – gan ziemāji, gan vasarāji – gandrīz beiguši augt, un sācies briešanas laiks. Ziemājiem kulšana jau diezgan tuvu, bet vēl būs tādi izaicinājumi kā veldre, kas šur tur laukus jau sabojājusi. Kurzemē ne tik ļoti, tomēr ir, īpaši ziemas kviešu šķirnēm, kas jutīgākas pret lietavām un vēju. Tādējādi iepriekšējā optimistiskā prognoze

VĒJŠ UN SLIMĪBAS DARA SAVU

3. Daiga Mellere, Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra Kuldīgas biroja vadītāja:

– Lauki pat vienā reģionā ir ļoti atšķirīgi, jo situāciju ietekmē laika apstākļi. Jūnijā lietusgāzes dažviet pāris stundu laikā izveidoja diķšus, savukārt netālā laukā nenolija vispār. Tomēr vēl nesam viss izskatījās diezgan labi. Šobrīd redzams, ka vējš savu padarījis – daudzviet lauki lielās platībās sakrituši veldrē. Kurzeme varbūt ir mazliet pasargātāka.

Arī kaitēkļu un slimību izplatība ir atšķirīga. Skrundas pusē rapšu

šķiet, ka tie attīstībā nedaudz atpaliek no vidējiem rādītājiem, bet kopumā stāvoklis labs. Daudz atkarīgs no laika apstākļiem un tā, cik ilgi saglabāsies laksti. Grūti pateikt, kas attīstībai traucēja. Iestādījām laikus, mitruma varbūt pietrūka, bet nekad jau nevar viss būt ideāli. Kolorādo vaboles mums problēmas nerada –

par augstāku ražas potenciālu vēl var mainīties. Veldres postītajos laukos var zaudēt pat kādus 20%. Ir arī parādījušās slimības, jo tās netika veiksmīgi apkarotas. Pavasarī ziemāji lielākoties izskatījās ļoti brangi, bet tagad cerības par rekordražu mazinājušās. Arī vasarāju sējai šis pavasaris vērtējams kā labs, jo maijs bija vēss, veicināja lēnu un pakāpenisku augu attīstību. Tomēr dažviet pietrūka mitruma, citviet neveicās ar slimību, nezāļu ierobežošanu.

laukos šogad aktīvi uzdarbojās baltā puve. Dažviet stublāji lūza pušu – iespējams, fungicīdi uzlieti par agru. Taču nevienam vainot nevar, jo viss ir ļoti sarežģīti. Nav tādas vienas formulas, kad ir īstais brīdis kaut ko darīt. Atkal jāsap, ka Kurzemē kaitēkļu šogad bijis mazāk. Tas ir tāpat kā ar sēnēm: vietām to daudz, citur nemaz, kaut apstākļi līdzīgi. Dzeltēnā rūsa pie mums ir izplatīta. Zemniekiem būs jāpadomā par augu maiņu, jo slimības ierosinātājs būs augsnē vēl kādus četrus gadus.

Raža ik pa laikam tiek prognozēta

protam kontrolēt, lai neizplatās. Tās vairāk mazdārziņos sagādā raizes. Agrās šķirnes nelielā daudzumā pēc pieprasījuma vēl noņemam, piemēram, uz kādu kafejnīcu aizvedam. Ja raža būs laba, tas jau cenu vēl neietekmēs. Joprojām jākonkurē ar importa kartupeļiem.

Situācija mainās gana strauji – precīzas tonnas no hektāra konkrētiem kultūraugiem nevar noteikt. Mēs vairākas reizes sezonā vērtējam, kā laukos notiek attīstība noteiktās vietās. Parasti sākums izskatās ļoti cerīgs, bet tad laika apstākļu dēļ var notikt pilnīgi pretējais. Ražas potenciāla noteikšanai jāņem vērā daudz apstākļu: šķirne, saimniekošanas metodes, augsne un citas. Nevaram zemniekiem teikt, ka šis nu ir ļoti labs gads. Jābūt objektīviem.

pēc noteiktas metodikas, ņemot paraugus no izvēlētajām saimniecībām. Pēc skata vien liekas, ka ražībai vajadzētu būt lielākai par vidējo, bet vēl nevaram pateikt, kā būs, kad sāksies kulšana. Kartupeļu laukos aktīvi ir sadējušas Kolorādo vaboles, attīstījušies kāpuri. Audzētāji nezina, ko vairs darīt. Mazdārziņos vēl varēja nolasīt, bet lielā platībā grūtāk. Kartupeļi zemē aizmetušies smuki – vajadzētu būt labai ražai. Bet arī šajos laukos viss atkarīgs no laika apstākļiem.

Daina Tafelberga

FOTOKOMENTĀRS

Covid-19 ierobežojumi atkal pastiprināti. Kas būs ar mani?

Jēkaba Aleksandra Krūmiņa teksts un foto

LABOJUMS

• Rakstā *It visā – ar atbildību un no sirds* (14. jūlijā) par būvzinieceri Vilni Kalnu ieviesusies kļūda bildes pierakstā. Viņa brālītis Guntis Kalns (jau aizsaulē) bija izcils svarcēlājs, nevis šķēpmetējs. Autore Daina Tafelberga lūdz atvainot par pārpratumu.

• Rakstā *Indra auž un auž* (14. jūlija *Kurzemniekā*) ieviesusies kļūda. Padures aušanas pulciņa *Andava* jaunākās audējas Linetas uzvārds ir Zīberga. Inguna Spuleniece lūdz atvainot par sagādātajām neērtībām.

MANUPRĀT

Pēdējā diena

Patiesībā nekad nedomāju, ka strādāšu par žurnālisti. Mans ceļš uz darbavietu *Kurzemniekā* bija pavisam nejaušs. Studēju multimediju komunikāciju, un daudzas lekcijas notika kopā ar žurnālistiem. Domāju, ka žurnālistika nekad nevarētu būt mana profesija. Bet īstenībā nemaz nenotajautu, cik šis darbs ir aizraujošs. Tagad daudz vairāk izprotu cilvēkus, jo žurnālistam nepārtraukti jārunā ar pilnīgiem svešiniekiem. Sākumā bija grūti – nespēju pie sveša cilvēka pieiet, bet tagad varu, jo tas ir mans darbs. Esmu daudz drošāka. Varu teikt tikai paldies redakcijai, ka man bijusi tāda iespēja. Četros gados esmu satikusi tādus cilvēkus, kurus citādi nekad nesatīktu, un pabijusi tādās vietās, kuras varbūt nekad neredzētu. Atskatoties uz visu, šķiet, ka mans laiks *Kurzemniekā* bija īsts piedzīvojums, ko var piedzīvot, tikai strādājot šajā profesijā. Paldies visiem, visiem, kuri mani atbalstīja un iedrošināja! Šādu pieredzi nevar iegūt nekur citur. Sākumā jau zināju, ka vēlēšos pamēģināt arī kaut ko citu, zināju, ka līdz pensijas vecumam žurnālistikā nestrādāšu, un tagad tas brīdis ir pienācis. Vēl laikam neesmu sajutusi: „Jā, tā ir mana īstā vieta!” Tāpēc ar pozitīvu skatu raugos nākotnē un savas īstās profesijas meklējumos.

Lāsma Reimane

RUNĀ SPECIĀLISTS

Bērniem vajadzīgs

Sandra Miķelsone-Slava,
Kurzemes plānošanas reģiona
projekta *Kurzeme visiem* vadītāja

Jau vairāk nekā trīs gadus Kurzemes plānošanas reģions sadarbībā ar pašvaldībām projektā *Kurzeme visiem* atbalsta Kurzemē dzīvojošos bērnus ar funkcionālajiem traucējumiem (FT) un viņu vecākus. Funkcionālie ir jebkāda veida traucējumi, kas bērnam apgrūtina spēju rūpēties par sevi vai veikt ikdienas darbības. Piemēram, redzes vai kustību, augšanas, uzvedības, valodas attīstības vai fiziskās un garīgās attīstības traucējumi. Citiem vārdiem var teikt, ka FT dēļ bērnam vai tā ģimenei varētu būt īpašas vajadzības vai grūtības pilnvērtīgi iekļauties sabiedrībā.

Ko tad mums izdevies sasniegt šo trīs gadu laikā? Pašlaik projektā atbalstu esam snieguši 158 bērniem ar FT un 105 vecākiem. Kopumā līdz 2023. gada beigām dažādu sociālo pakalpojumu – gan sociālo rehabilitāciju, gan sociālo aprūpi bērna dzīvesvietā un atelpas brīdi bērna aprūpei pie pakalpojuma sniedzēja – kompensēs 288 bērniem. Tāpat esam sagatavojuši Kurzemes deinstitutionalizācijas plānu, kurā paredzēts, ka piecās pašvaldībās taps jauna infrastruktūra sociālo pakalpojumu sniegšanai vēl vismaz 185 bērniem ar FT pēc iespējas tuvāk viņu dzīvesvietai. Šim nolūkam paredzēti gandrīz 800 tūkstoši eiro no Eiropas Reģionālās attīstības fonda, valsts un pašvaldībām. Nekad iepriekš tik ievērojami Eiropas Savienības fondu līdzekļi nav novirzīti sociālajai sfērai kā tagad, kad valsts apņēmusies no aprūpes iestādēs virzīties uz deinstitutionalizāciju jeb atbalsta

Ja vēlaties uzzināt vairāk par deinstitutionalizāciju un projektu *Kurzeme visiem*, par sabiedrībā balstītiem sociālajiem pakalpojumiem bērniem ar FT un viņu vecākiem, apmeklējiet vietni: www.kurzemevisiem.lv.

sistēmu tuvāk cilvēka dzīvesvietai, tāpēc finansējums jāizlieto efektīvi.

Tomēr, manuprāt, svarīgākais projekta devums ir sniegt atspēriena punktu sociālajiem dienestiem, lai nodrošinātu iedzīvotājiem nepieciešamo, un vecākus rosināt bērniem ar FT tos pieprasīt. Pateicoties tieši vecāku aktivitātei, sociālie dienesti var uzzināt, kādus pakalpojumus ģimenēm vajag, kā arī izvērtēt savas iespējas tos nodrošināt.

Tāpēc aicinām vecākus būt aktīviem un meklēt atbalstu pašvaldībā, lai saņemtu sev un bērnam tik nepieciešamo. Sociālie pakalpojumi dod cilvēkiem iespēju iesaistīties darba tirgū, atpūsties un neizdegt, lai varētu vēl pilnvērtīgāk pildīt vecāku lomu. Iespējams, ka sociālajam dienestam būs vajadzīgs laiks plānošanai un risinājumu meklēšanai, lai kāds pakalpojums kļūtu pieejams. Tomēr tieši šādā veidā gan pašvaldības, gan iedzīvotāji var ilgtermiņā iegūt visvairāk.

Būs aktīvi, lai mūsu bērniem veidotu vēl labāku Kurzemi – Kurzemi visiem!

AKTUĀLAIS JAUTĀJUMS

Visu nedēļu noritēs svētki *Kuldīgas vasaras vitrāžas*. Kā vērtējat pasākumus šeit vai citviet? Vai pandēmijas laikā tādi jāriko?

Elīna Grose-Frī, strādā slimnīcā:

– Esam atbraukuši ciemos no Vācijas. Tur situācija ir krietni saspringtāka – cilvēki vēl staigā maskās, un pasākumi nenotiek. Es uzskatu, ka Latvijā, kad viss sākās, valdība noreagēja ļoti ātri – daudz ātrāk nekā Vācijā. Tāpēc šķiet, ka šeit pasākumi var notikt, un arī mēs gribētu kādu apmeklēt. Te jūtamies droši.

Inta Ozola, sabiedrisko attiecību speciāliste:

– Esmu no Ventspils. Tur arī ik pa laikam notiek kāds kultūras pasākums, bet ne liels. Man ir pat patīkamāk apmeklēt tādus, kur cilvēku ir jūtami mazāk, nevis ir lieli pūļi. Pagaidām neesmu plānojusi uz kādu doties, bet, ja būs interese vai iespēja, tad to darīšu.

Iļvars Grigaļūns, liepājnieks:

– Vajag, tomēr jāskatās arī no otras puses – vēl aizvien kaut kas nelabs klejo apkārt. Uzskatu, ka maziem pasākumiem jānotiek. Esmu no Liepājas, un tur koncerti notiek uz ezera, katrs var piebraukt ar savu laivu vai paklausīties no krasta.

Edgars, kuldīdznieks:

– Esmu par tiem dzirdējis un uzskatu, ka vajag uzdrošināties rīkot vairāk. Es šim koronavīrusam īsti neticu. Pilsētas svētkus nevarēja atcelt – vajadzēja visam notikt. Jebkāds pasākums, ko var apmeklēt kopā ar ģimeni, – tas ir pozitīvi. Šogad nedēļas nogalē koncertus nesanaiks apmeklēt, jo jāstrādā. Bet, ja būs vēl, apmeklēšu.

Anita Indāne, kvalitātes nodrošināšanas speciāliste:

– Ir jūtama distancēšanās ne tikai no cilvēkiem, bet arī pasākumiem. Man īpaši neprasās atrasties pūļos. Apskatot bildes no kāda notikuma, nodomāju: „Jā, tur es negribētu būt.” Tās ir manas izjūtas un piesardzība. Protams, nevienam neaizradu, ja kādam ir vēlme apmeklēt.

Dainis Millers, strādā veikalā:

– Svētdien man jāstrādā, bet piektdien vai sestdien noteikti aiziešu uz kādu koncertu pilsētā. Nevar jau atcelt visu – neko vairs neredzēt un nedzirdēt. Ir jānotiek, bet ar ierobežojumiem. Veikalā redzu, ka cilvēki gandrīz neko no piesardzības vairs neievēro – visi jūtas tik droši. Bet domāju, ka vēl aizvien rokas ir jādezinficē un distancēšanās jāievēro.

Lāsma Reimane,
Jēkaba Aleksandra Krūmiņa foto

PĒC PUBLICĒTĀ

Tik slikti nav

Kuldīdznieci Benitu sarūgtinājusi sūdzība par Kalna kapsētu Kuldīgā rakstā *Neapmierināti par nesakoptiem kapiem 7. jūlija avīzē*.

„Man tur apglabāti vairāki piederīgie, regulāri uz turieni eju. Protams, tos nevar salīdzināt ar Meža kapiem, kas izveidoti kā parks. Tomēr uzskatu, ka Kalna kapi tiek kopti un, ja kāda vieta nav sakopta, pie tā vainīgie piederīgie, kuri kopiņas neuztur. Iespējams, cilvēks, kurš sūdzējās, tur aizbrauc ļoti reti. Es uzskatu, ka tik sliktis stāvoklis tur nav,” saka Benitas kundze.

Lāsma Reimane

ATZIŅA

„Es domāju tā: ja esi savā vietā un kārtīgi strādā, tad slava un nauda klāt pienāk pati. Ja tavai darbībai pamatmērķis ir nauda, tas var novest kriminālā situācijā. Ja slava – morālā purvā. Tas attiecas arī uz radošām profesijām, jo popularitāte ir materiālais nodrošinājums. Bet pēc būtības – ja reiz esi pelnījis, tad saņemsi gan naudu, gan slavu, pats pēc tās netieksimies,” saka kuldīdznieks Vilnis Kalns.

Ineses Slūkas zīmējums

Aptauja
www.kurzemnieks.lv
No 30. jūnija
līdz 16. jūlijam

**Novadu reforma,
no 119 izveidojot
42 pašvaldības:**

nav pārdomāta līdz galam	28
vēl vairāk iztukšos laukus	27
sen bija vajadzīga	16
veicinās reģionālo attīstību	7
neko nemainīs	5
sanaidos cilvēkus	3
ietaupīs naudu	3
ir piekāpšanās lielajām pilsētām	3
apvienos resursus	1

IEPRIECA

Netrūkst arī labu cilvēku

Kuldīdzniece Anna vēlas labiem cilvēkiem teikt paldies par diviem gadījumiem viņas dzīvē.

Bankas karte, kas pirms kāda laika aizmirsta bankomātā pie veikala *Elvi*, viņai atdota, pateicoties godīgajam, bet nezināmajam atradējam, kurš to ienesis veikalā, un pazīstamajai pārdevējai, kura sameklējusi kartes īpašnieci. Tāpat lieliskas esot dārza kaimiņienes Dārzniecības ielā. Annai regulāri apzagtas ķiploku un sīpolu dobes, nav palīdzējusi arī uzvaktēšana, līdz blakus dārzu kopējas reiz redzējušas un iztraucējušas zagļi, izsaukušas dārza saimnieci. „Paldies, ka nebija vienaldzīgas!” saka Anna.

Par iepriecām un pabēdām ziņojiet
Kurzemniekam pa
tāl. 63350567, e-pasts:
redakcija@kurzemnieks.lv.
Lasītāju vērojumi nav anonīmi.

Tuktuks Kuldīgā – vēl viens tūrisma pakalpojums

„Izbrauciens ar tuktuku kopš jūlija Kuldīgā ir vēl viens mūsu uzņēmuma tūrisma un izklaides piedāvājums” stāsta izlaušanās istabas jeb *Escape Room* un suši bāra *Hercogs* pārstāvis Matīss Uplejs.

Abi Kuldīgas tuktuki devušies ceļā izvizināt pasažierus pa skaistākajām vietām.

Darbības pamatideja esot tāda, lai bez skaistu vietu apskates te varētu arī interesanti pavadīt laiku. Pirms četriem gadiem atvērta izlaušanās istaba esot pierādījusi, ka interese par izklaidi ir, tādēļ piedāvājums papildināts.

Šīs interesantās mašīnas Itālijā ražo autobūves uzņēmums *Piaggio*. Indijā tādas izmanto kā taksometrus. M.Uplejs stāsta, ka brauciens pa Kuldīgu ir ekskluzīvs tādēļ, ka pilsētu var apskatīt

no dažādiem skatpunktiem, kuros ar citu transportu nav iespējams nokļūt. „Pirmajās nedēļās interese izrādījusi vecpuišu un vecmeitu ballīšu rīkotāji, dzimšanas dienu svinētāji un tūristi. Vēl piedāvājam safari džipus, kuterus un motorolleru.”

Vienā tuktukā bez šofera ir vieta diviem vai trim pasažieriem. Matīss stāsta, ka šoferim jābūt universālam, jo vienlaikus viņš ir gids: jāprot braukt ar transporta

līdzekli, ko nevada kā parastu automašīnu, jābūt komunikablam, Kuldīgas vēsturi un mūsdienu notikumus zinošam.

Ik nedēļu tiek rīkotas akcijas. Par tām Matīss smeja, ka idejas rodas no zila gaisa. Tiek izdomāts kāds sieviešu vārds, un tā īpašnieces tajā dienā vizinot par brīvu, citreiz šāds prieks tiek piedāvāts dzimšanas dienas svinētājiem.

Jolantas Hercenbergas teksts un foto

Basu virzienā vairs neputēs

Nesen sākušies remontdarbi uz ceļa Kuldīga–Basi nepilnu 4 km posmā no Priedaines. Bet darbs pabeigts uz ceļa Tukums–Kuldīga.

Basu ceļā strādā SIA *Saldus ceļinieks* par 260 tūkstošiem eiro, ko finansē valsts. Uzņēmuma būvdarbu vadītājs Andris Dēliņš skaidro: „Vispirms tika uzvesta grants, tad notiek greideršana un blietēšana, pēc tam tiek likta dubultā virsma. Ceļš vairs neputēs, jo būs uzbērtas šķembas. Darbu plānots pabeigt jūlija otrajā pusē.” Posmā noteikts ātruma ierobežojums – 50 un 70 km stundā.

Seguma atjaunošana pabeigta ceļā Tukums–Kuldīga no pagrieziena uz Pļavsargiem līdz Kuldīgai. Vienā posmā labots asfalta profils, visā objektā bijusi vienkārta virsmas apstrāde, kā arī nomainītas caurtekas, izfīrīti grāvji, piebērtas nomaļas un atjaunots ceļa horizontālais apzīmējums. Būvdarbi sākti maijā un pabeigti jūlija sākumā. Šobrīd visi

Nepilnus četrus kilometrus tiek remontēts ceļš no Priedaines uz Basiem.

satiksmes ierobežojumi ir atcelti. Tur *Saldus ceļinieks* strādāja ap tuveni par 211 tūkstošiem eiro no valsts budžeta.

Lāsmas Reimanes teksts un foto

Jaunie uzņēmēji rādīs savu veikumu

Rīt, 18. jūlijā, Kuldīgā, Skolas ielā 1, no 11.00 līdz 19.00 notiks Kuldīgas biznesa inkubatora jauno uzņēmēju pagalma svētki.

Jebkurš varēs iepazīt viņu pakalpojumus un ražojumus – tie ir bērnu apģērbi, rotaļlietas, lina

izstrādājumi, dabīgā kosmētika, kūkas, kafija u.c. Varēs uzzināt par Latvijas Investīciju un attīstības aģentūras biznesa inkubatora atbalstu uzņēmējiem un biznesa ideju autoriem, tostarp par dalībnieku uzņemšanu septembrī.

Kā gatavojas apkures sezonai

Pagastu vadītāji kārtējā sanāksmē iepazinās ar izmaiņām pašvaldības uzņēmuma *Kuldīgas siltumtīkli (KS)* darbībā.

Kopš jūlija valdes priekšsēdis ir Andris Aniņš – viņš amatu pārņēma no Arta Roberta, kurš turpinās būt *Kuldīgas komunālo pakalpojumu* vadītājs, vienlaikus paliekot KS valdē. Tas pagaidām ir būtiskākais, jo siltums pilsētā un tajos dažos pagastos, kur ir centralizēta apkure, tiks piegādāts kā iepriekš, teica A.Aniņš. Uzņēmums jau puslīdz sagatavojies jaunajai sezonai. Padurē apkures katli salaboti, iespējams, vēlāk vajadzēs vēl ko mainīt, bet iedzīvotāji to nemanīsot. Mežvaldē svarīgs ir skursteņu remonts, un drīz ar to tiksot galā.

Tikko beidzies šķeldas, malakas un granulu iepirkums. Lielākoties izvēlēti tie piegādātāji, ar kuriem jau gadiem bijusi laba sadarbība. A.Aniņš atzina, ka izdevies cenu samazināt, tāpēc ir cerības, ka šogad izmaksas nepaaugstināsies. Valdes priekšsēdis piebilda, ka līgumi ir elastīgi: ja neapmierinās piegāde vai arī būs cenas izmaiņas, tie tiks mainīti.

Kopējais šķeldas patēriņš Kuldīgas novadā ir 50 000 berku-bikmetru. Tās piegādei saņemts gandrīz 20 pieteikumu no līdzšinējiem vietējiem partneriem, kā arī kaimiņu novadu un pat ārvalstu uzņēmējiem. Līgumi

par šķeldu tiks slēgti ar Kurmāles saimniecību *Pūces*, Pelču *Mežmaļiem*, Snēpeles *Energo*parku, Kuldīgas SIA *Palleteries*, Ķekavas *Ekomežu*, Rīgas pilnsabiedrību *Daibi apvienība*, Padures *Olarājiem Agro* un Lietuvas uzņēmumu *Pusbroliai*. Rezervei līgumi sagatavoti ar Inčukalna *Patu*, Kalvenes *Ūsiem* un Kuldīgas *Bērziem plus*.

Nepilnas 500 tonnas granulu sezonā pieteicās piegādāt seši pretendenti. Izvēlēta SIA *Laskana*, kas tās piegādās Pelču un Mežvaldes katlumājām, un Rīgas SIA *HAG*, kas granulas vedīs *Big Bag* maisos. Ja ziema būs bargā un vajadzīgo nevarēs nodrošināt, papildu līgumi būs ar vēl dažiem Latvijas kokapstrādātājiem.

Pamazām novadā notiek pāreja uz šķeldu vai granulām, bet vēl KS katlumājām vajadzīga arī malka – 640 m³. To piegādās Alsungas kooperatīvs *Mežsaimnieks* un SIA *Lateira*.

Tā kā kurināmā cenas mazinājušās par 5–10%, KS nākamziem varēs nosegt būtisko iepriekšējās sezonas patēriņa un ieņēmumu kritumu. Siltuma maksa būs februārī Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijā apstiprinātie 52,99 eiro par megavatstundu plus PVN (iedzīvotājiem 12%, juridiskajām personām 21%).

Daina Tafelberga

NO KĀRTĪBAS SARGĀTĀJU IKDIENAS

Apčurā kaimiņam drēbes, no auto izkrit bērns

Informē Valsts policijas Kurzemes reģiona pārvaldes vecākā speciāliste sabiedrisko attiecību un sadarbības jautājumos **Madara Šeršņova**.

No 9. līdz 15. jūlijam Kuldīgas iecirknī sākti vairāki kriminālprocesi, piemēram, par transportlīdzekļa zādzību, arī par krāpšanu – cilvēks pārskaitījis naudu, lai saņemtu mobilo telefonu, bet precīzi tā arī nav saņēmis, arī naudu nav atguvis. Policija atgādina, ka, ievērojot piesardzību, labāk šādus darījumus kārtot klātienē, kad pārdevējam līdzi ir prece, bet pircējam – nauda, tad neviens netiks apkrāpts. Tāpat ir sākti kriminālprocesi par mantas bojāšanu – kādam veikalam izsista loga rūtis. Kriminālprocesi sāks par negadījumu, kurā cieta bērns: 13. jūlijā Rendas pagastā kāds vīrietis ar automašīnu *Volvo* nobrauca no ceļa, no kabīnes izkrita mazgadīgs zēns, kurš ar

traumām nogādāts medicīnas iestādē. Likumsargi noskaidro iemeslus.

Nolemts sākt administratīvā pārkāpuma lietu – kāds vīrietis, dabiskās vajadzības nokārtojot uz balkona, apčurājis zemāk esošā kaimiņa drēbes, kas bija izkārtas žūt.

Izmeklēšana pabeigta kriminālprocesā par vairākām zādzībām tirdzniecības vietā Kuldīgā, arī par miesas bojājumiem un nelikumīgām darbībām ar maksāšanas līdzekļiem.

Pie stūres pieķerts viens transportlīdzekļa vadītājs reibumā. Vienā gadījumā vīrietis, iespējams, alkohola ietekmē Kuldīgā netika galā ar auto un iebrāuca ceļa zīmē.

Vēl nekas tāds nav redzēts

Kamēr daudzi centās cīnīties ar Covid-19 pandēmijas ietekmi, Latvijas uzņēmums *Lightspace Technologies* (LT) radījis, pēc ekspertu domām, vienas no labākajām papildinātās realitātes brillēm pasaulē. „Vēl nekas tāds tirgū nav redzēts, jo esam vienīgie, kas spēj objektu attēlot tuvā distancē jeb izstieptas rokas attālumā,” skaidro uzņēmuma vadītāja, kuldīdzniece Madara Kalniņa-Kalnmale.

Uzņēmuma *Lightspace Technologies* vadītāja, kuldīdzniece Madara Kalniņa-Kalnmale priecājas, ka inovācija palīdzēs dažādu nozaru profesionāļu darbā.

LIELS PALĪGS DAŽĀDU NOZARU SPECIĀLISTIEM

Papildinātajā realitātē (atšķirībā no virtuālās) brilles ļauj visu redzēt ar papildu saturu. „Uzliekot tās, jūs redzat telpu, apkārtni, bet papildus tam brilles attēlo izvēlēto saturu. Piemēram, ja skatāties uz istabu, mēs spējam uz dīvāna attēlot kaķi, kas izskatās kā īsts, taču būs virtuāls. Tāpat brilles sniedz iespēju realitāti papildināt ar virtuāliem priekšmetiem,” skaidro M.Kalniņa-Kalnmale.

No volumetriskajiem displejiem*, pie kuriem strādāts gadus sešus, LT savu fokusu uz virtuālo realitāti pāvērsis apmēram pirms diviem gadiem. Pirmais papildinātās realitātes brillu prototips izlaists šīgada februārī. Tad uzņēmuma pārstāvji devušies uz Starptautiskās optikas un fotonikas biedrības konferenci Sanfrancisko, kur tikušies visi tirgus līderi.

„Pēc šīs izstādes sākās īsta vētra. Eksperti, kuri redzēja mūsu prototipu, bija šokā. Pārējie objektus spēj attēlot no divu metru distancēs, bet mēs to varam, sākot jau ar degungalu. Tas paver

Papildinātās realitātes brilles Madara Kalniņa-Kalnmale izmēģina kopā ar kolēģiem: vecāko optikas arhitektūras inženieri Mārtiņu Narelu un programmatūras izstrādes inženieri Ralfu Feņuku.

iespējas šādu ražojumu izmantot profesionālā darbā,” stāsta LT vadītāja. Liels ieguvums būs dažādu nozaru speciālistiem, piemēram, rūpnīcu darbinieki varēs lasīt instrukcijas un virtuālas pamācības, ārsti – izanalizēt operāciju gaitu vēl pirms tam, kad tā sāks. Tas būs liels palīgs darbiniekiem, kam nepieciešamas vizuālas vadlīnijas, kā ko darīt, kādā secībā, bet kam brīvi jādarbojas ar rokām, jo visbiežāk tās aizņemtas ar vairākām grāmatniņām.

BRILLU PROTOTIPS DODAS PASAULĒ VIENS

LT atšķirībā no konkurentiem izstrādā multifokālas** brilles. Pārējie uzņēmumi izmanto vienu

plakni, uz kuras cenšas attēlot gan tos objektus, kas skatītājam tuvu, gan tos, kas tālumā. „Rodas tā sauktais vergences un akomodācijas*** konflikts (VAK), no kā lietotājam rodas acu nogurums, slikta dūša un reibonis, un tas ir galvenais iemesls, kāpēc šādas brilles ikdienā vēl neizmantojam,” norāda M.Kalniņa-Kalnmale. „Mūsu uzņēmums izmanto vairākas plaknes, kas ļauj skatītājam tuvus objektus izvietot uz tuvākās plaknes, savukārt tos, kas ir tālāk, uz tālākajām plaknēm. Tas acīm ir ērti, vairs nerodas VAK simptomi, turklāt attēlotajam objektam ir ļoti augsta attēla kvalitāte, un tas sniedz patiesu trīsdimensiju izjūtu.”

Šīgada neparedzētie apstākļi un ierobežojumi ietekmējuši arī šī uzņēmuma darbību. Nācies izdomāt jaunus veidus, kā brillu prototipu parādīt potenciālajiem klientiem. Pēc izstādes Sanfrancisko bijis ļoti daudz uzaicinājumu to prezentēt lielākajiem automobiļu un medicīnas iekārtu ražotājiem un citiem. „Dažas vizītes paspējām, taču lielākā daļa palika uz pauzes. Tad nolēmām prototipu sūtīt pasaulē vienu pašu. Izveidojām grafiku un brīdī, kad tas sasniedzis saņēmēju, videokonferencē konsultējām, ko kā saslēgt, kā iegūt vēlamos parametrus. Kad industriālais partneris izdarījis savus testus, prototips tiek sapakots un sūtīts pie nākamā. Protams,

„Pēc šīs izstādes sākās īsta vētra. Eksperti, kuri redzēja mūsu prototipu, bija šokā. Pārējie objektus spēj attēlot no divu metru distancēs, bet mēs to varam, sākot jau ar degungalu.”

tas ir citādi nekā tad, ja mēs pašī tur būtu, bet arī tā komunicējam ar klientiem un dizainu virzām atbilstoši industriālo partneru pieprasījumam,” komentē uzņēmuma vadītāja.

GANDARĪJUMS IR, BET DARBA VĒL DAUDZ

Lai gan komanda priecājas par klientu lielo interesi, darāmā vēl gana. Lielākais prieks bijis izcīnīt 2,3 miljonu eiro atbalstu no Eiropas Inovāciju padomes. Nākamais ir prototipu novest līdz precei, ko varēs iegādāties. „Vai tas ir latviešu dabā vai kā, bet jāskrien tālāk – īstam priekam nav laika. Sākotnēji ražojums paredzēts medicīnai, tāpēc virtuālo spēļu spēlētājiem vēl jāpaciešas. Strādājam pie tā, lai brilles būtu ergonomiskas un ārstam būtu ērti tādas nēsāt. Turklāt ar optiskās arhitektūras palīdzību varam piekoreģēt dioptrijas****. Ja ārstam vajag savas redzes korekcijas brilles, mēs jau sākotnēji varam papildinātās realitātes brilles personalizēt, lai konkrētam cilvēkam nevajag vēl savējās,” komentē M.Kalniņa-Kalnmale.

Kuldīdzniece vēl piebilst, ka vienmēr cenšas būt kopā ar izstrādes komandu, labprāt iekārtu testē un piedalās eksperimentos, kas organizēti kopā ar Latvijas Universitātes optometrijas un redzes zinātnes nodaļu.

Elisa Rudzīte,
M.Kalniņas-Kalnmales
arhīva foto

* Volumetriskais displejs – ekrāns, ko veido vairākas plaknes, kas ļauj ieskatīties attēla dziļumā; 3D jeb trīsdimensiju ekrāns

** Multifokālas – tādas, kas ļauj saskatīt gan tālumā, gan vidējā distancē, gan tuvumā

*** Vergence – saskaņota acs ābolu virzība, lai kaut ko apskatītu. Akomodācija – acs fokusēšanās, lai apskatītu objektus dažādā attālumā

**** Dioptrijas – lēcas optiskais stiprums

Gaida dalībniekus vasaras skolai par dizainu

Kuldīgas mākslinieku rezidence aicina pieiekties radošajai vasaras skolai *Pakalpojumu dizains muzejos* no 16. līdz 20. augustam. Dalībnieki iepazīs universālu un plaši lietojamu dizaina domāšanas metodi.

Tēma izraudzīta sadarbībā ar biedrību *Creative Museum*. Covid-19 pandēmija un sociālā distancēšanās mainījuši ierasto kārtību. Jau pirms tam tika runāts par pakalpojumu pieejamību sabiedrībai plašā šī jēdziena izpratnē, ar to domājot universālo dizainu, viesmīlības principus, lietojamību,

ekspozīciju saturu un interpretāciju. Līdz ar Covid-19 aktualizējies nepieciešamība pēc jauniem veidiem, kā sasniegt apmeklētājus, pēc mūsdienīgas digitālas pieejas un spējas ātri pielāgoties situācijai.

Vasaras skolā tiks apgūtas visas pakalpojumu dizaina stadijas: izpēte, problēmas formulēšana, risinājuma un prototipa radīšana, testēšana un pilnveide, procesa apkopošana. 20. augustā to papildinās publiskas lekcijas par dizainu un pakalpojumu tēmām.

Justīne Smilga

- Kuldīgas radošā vasaras skola notiks Latvijas un Lietuvas pārobežu sadarbības projektā *Paradigmas maiņa no „tradicionālajām” uz radošajām industrijām – pamats ilgtspējīgai reģionālajai attīstībai*.
- Galvenais partneris ir Kuldīgas novada pašvaldība, citi partneri – Klaipēdas kultūras komunikāciju centrs, Viļņas Mākslas akadēmijas Nidas mākslas kolonija un Liepājas Mūzikas, mākslas un dizaina vidusskola.
- Kopējais finansējums – 220 193 eiro, t.sk. no Eiropas Reģionālās attīstības fonda – 187 164 eiro. Bezmaksas naktsmitne un ēdināšana – sešiem dalībniekiem.
- Vairāk: www.kuldiga.lv sadaļā *Pašvaldība – Projekti*. Mākslinieku rezidences projektu koordinatore Jūta Kasakovska: juta.kasakovska@kuldiga.lv.

Aiz krustojuma ar Raiņa un 1905. gada ielu vienīgā gājēju iela Kuldīgā turpina vest gar daudzām bodītēm un iestādēm, ne mirkli nezaudējot vēsturisko šarmu. Šoreiz ieskats bijušajā ebreju kvartālā.

Ar pietāti pret vēsturi

Liepājas ielā 8 slejas cēls nams, ko 1912. gadā cēlis uzņēmējs Roberts Hercbergs. Puse pieder pašvaldībai, otra puse – ebreju Maiju ģimenei.

Savulaik te bijuši dzīvokļi, aptieka, Latvijas Bankas Kuldīgas filiāle, vēlāk kafejnīca *Staburadze*, kam, īpašniekiem mainoties, nemainīgs palicis nosaukums. Padomju gados ēka bija slavena gan ar *Staburadzi*, gan līdžās esošo, tautā saukto lielo kulināriju, kur nopirkt dažādus gardumus. Kulinārijas vietā vēlāk nāca pārtikas veikals *Metro*, bet tagad darbojas koprades telpa *Metro Coworking Kuldīga*. Mājvieta te ir arī Kurzemes NVO centram, apartamentiem un septiņām ģimenēm. Lielajā ēkā un divās pagalma mājiņās notiekošo kopā satur radošā grupa no uzņēmuma *Royal Key*. Tā centrā ir māsu Aigas Vaitkus un Ingas Ziņģes-Pupiņas aktīvās ģimenes. „Mēs neesam ne miljonāri, ne cilvēki ar mantojumu. Meklējam visur iespējas, kur startēt ar projektiem. Viena no uzņēmuma *Royal Key* lietām ir interjera dizaina, koncepta projekti, kuros nopelnām naudu, ko varam ieguldīt arī ēkā,” skaidro Inga.

VISI ATPAKAĻ

Inga stāsta, ka viņas un Aigas vecāki abi ir kuldīdznieki, no šejienes nākuši visi senči. „Mēs esam oriģinālie kuldīdznieki. Mamma nākusi no Kasparoviču ģimenes. Viņas tētis bija Andrejs Kasparovičs, šeit zināms muzikants. Mamma Rita Ziņģe, būdama skolotāja, savukārt aizsūtīta darbā uz Vangažiem. Mēs ar māsu te skolā nemācījāmies, bet vasaras pavadījām pie vecmāmiņas Muceniek

Inga Ziņģe-Pupiņa priecājas, ka visas ģimenes, kas Liepājas ielā 8 dzīvo, ir sadraudzējušās un kopj to ar saimnieku apziņu.

ielā. Hercberga nams nav pārāk spilgti saglabājies atmiņā. Mūsu bērnības rajons bija ap Annas baznīcu,” atminas Inga, piebilstot, ka tagad visi atkal ir atpakaļ.

Viņa rāda ar roku pāri Liepājas ielai, kur jau desmit gadu vienā no līdžīgajām mājām, kas tiek dēvētas par divām māsām, dzīvo vecāki Rita un Uldis. Ingas ģimene Kuldīgā ir astoņus gadus, Aigas – deviņus. „Tā ir liela laime, ka ģimene atkal kopā,” viņa atzīst.

KAS BIJIS

„Nama vēsturi var uzzināt jebkurš, no Liepājas ielas pa bijušajām kungu durvīm ienākot kāpņu telpā. Tur no pirmā līdz trešajam stāvam ir ekspozīcija, kurā aprakstīti visi agrākie īpašnieki. Mūsu komanda ļoti ciena vēsturi. Vienmēr ir interesanti saprast, kas bijis pirms mums – kādi notikumi, kādēļ cilvēki tā rīkojušies. Bija liela interese izpētīt, sadarbojāmies ar Kuldīgas novada muzeju,” stāsta un rāda Inga. Vairākas

Roberta Hercberga celtais nams.

telpas pirmajā stāvā radošā grupa paņēmusi ilgtermiņa nomā no apsaimniekotāja *Kuldīgas komunālajiem pakalpojumiem* (KKP). Vēsturiski izveidojies tā, ka lejā ir uzņēmējdarbība, bet augšā – dzīvokļi. *Royal Key* darbība Liepājas ielā 8 sākās ar to, ka Aigas ģimene trešajā stāvā noīrēja dzīvokli sev. Tad arī radusies ideja vasarā daļu telpu atvēlēt viesiem, izveidojot Roberta Hercberga apartamentus.

Šīm telpām remonts taisīts gluži kā pirms 100 gadiem. „Aiga savā namā ielaiž cilvēkus, ļaujot piedzīvot pagātni, aprunāties ar saimniekiem,” uzsver Inga. Jau piekto gadu apartamenti esot ļoti pieprasīti. Kad viesu nav, tur notiekot dažādi dzimtas pasākumi. Internetā uzzinājuši, ka apartamentiem dots mājas cēlāja vārds, uz Kuldīgu braucot viņa pēcteči – no Amerikas, pat no Aļaskas. Viens uzdāvējis smalki izstrādātu ciltskoku. Arī tagadējās īpašnieces – Leo Maija sieva un meita – vismaz reizi gadā atbraucot no Vācijas.

Pagalma šķērso veļas auklas, kādas ierasts redzēt Itālijā, bet arī Latvijā tādas bijušas.

KAS IR

Arī koprades telpu *Metro Coworking Kuldīga* Inga sauc par vienu no komandas veidojumiem. „Mēs nodarbojamies ne tik ļoti ar klasisko uzņēmējdarbību, cik ar izglītību. Esam reģistrējušies kā iestāde, kas drīkst organizēt pieaugušo interešu izglītību. Klāt nāk arī citas lietas – dodam telpas lekcijām, darbnīcām, jaunajiem māksliniekiem, kur izlikt savus darbus. Ļaujam koprades telpās strādāt. Arī šovasar ir ģimenes, piemēram, no Rīgas, kas atbrauc un te darbojas.”

PA MAZIEM SOLIŠIEM

„Kad pirms septiņiem gadiem te ienācām, tas skaitījās krīzes nams tiešā nozīmē. Padomju laikos te izmitinātas sociāli nelabvēlīgas ģimenes bez atbildības un

Lappuse tapusi ar Kuldīgas novada pašvaldības līdzfinansējumu.

Klājas labi

„Visu mūžu taču nebaidīsies,” saka apģērbu veikala *Armadio* īpašniece Elīna Žukova. Atceroties ārkārtējo situāciju, viņa atzīst, ka tad veikals bijis kluss, tomēr tagad jūtams, ka cilvēki sarosījušies.

Viņasprāt, ziņas par Covid-19 saslimušo un upuru skaitu tiekot uzpūstas mākslīgi. „Ārkārtējās situācijas sākumā paņēmu brīvdienas, jo bija slikti laika apstākļi, tādēļ arī pircēji nāca mazāk. Pēc tam strādāju, kā ierasts. Zinu, ka ir tādi veikali, kas aizvērās. Tāpēc, ka neatlaiž īres maksu. Man ir ļoti labs boss Aldris Zalkovskis, no kura telpas īrēju. Viņš atļaida bez nosacījuma, ka būs jāatmaksā vēlāk.”

Elīnas veikals pirmsākumos atradies Rātslaukumā, tad pārcelts uz Liepājas ielu: „Manuprāt, kuldīdznieki vien-

„Tik krāšņas dāmas kā Kuldīgas ielās citur nemaz tik bieži neredzēsi,” pārliecināta apģērbu veikala *Armadio* īpašniece Elīna Žukova.

mēr bijuši dzīvespriecīgi. Ja ienāk kāds no citas pilsētas, uzreiz var redzēt atšķirību. Kuldīgas sievietes ģērbjas moderni, stilīgi, bet saldenieces izvēlas pārsvarā klasiku.”

„Kas zina – vienu dienu atgriezīsimies”

Alsungas novada Bērzkalnu ciemā ir mājas ar tādu pašu nosaukumu – **Bērzkalni**. Šovasar tēva mājās Jāņus godam nosvinējuši brāļi **JĀNIS UN AIVARS VILERTI**, kuri jau kopš 90. gadiem dzīvo ASV. Mūsu saruna – par dzīvi Amerikā, nemieriem, Trampu un par senču mājām.

LAIMI MEKLĒT

Abi brāļi beiguši Kuldīgas 1. vidusskolu: vispirms Jānis, tad Aivars. Ar šo mācību iestādi Vilertu dzimtai ir īpašas attiecības, jo tajā gājuši arī vectēvs, tēvs un māte. Pirmo reizi Aivars kopā ar vēl deviņiem skolēniem ASV apmeklējis vēl vidusskolā, kad tur nonācis apmaiņas programmā *Project Harmony*. Kopš tā laika dzīve Amerikā bijis kā tāls, liels sapnis.

Jānis uz ASV pārcēlies jau 1996. gadā, Aivars – 1999. Abi pabeiguši Daugavpils Pedagoģisko universitāti fizikultūras skolotāja amatā, un tajos laikos tā bijusi viena no labākajām sportistu mācību iestādēm. Kā skaidro Jānis, tolaik iekšā bijis tāds kā PSRS gars. Liela valsts sabrukusi, pašu valsts haosā, un radusies iespēja meklēt laimi citur. Izlemts par labu ASV, jo tur dzīvojuši radi, kuri no *Bērzkalniem* aizceļojuši Otrā pasaules kara beigās, no komunistiem aizbēgot ar pēdējo bēgļu kuģi.

VAI IESPĒJU ZEME?

Jānis atminas: „Man viss sākās ar latviešu nometni Garezerā, Mičiganas štatā, kur bija arī tālaika Latvijas prezidents Guntis Ulmanis un ar kuru sanāca stāvēt vienā rindā pēc ēdiena. Es teicu: „Paskaties, redz, kur vēl viens latvietis!” Tad radās pārliecība, ka es to varu – uzņemties atbildību un kārtot savu dzīvi citur. Protams, neviens neko gatavu rokās neiedeva. Sāku ar avīžu iznēsāšanu, tad strādāju celtniecībā, līdz nonācu uz dzelzceļa. Tad virzijos augšup. Iesākumā melnie darbi, kā sliežu pārlīkšana, nu esmu lielo vilcienu vadītājs jeb *locomotive engineer* (mašīnists).”

Aivars sācis ar māju krāsošanu, picu cepšanu un datoru tirdzniecību dažādās vietās.

Viņam esot paveicies, jo, pateicoties dažādiem darbiem, viņš ASV redzējis tādā apveidā, kādā pat paši amerikāņi to nav skatījuši. Ir būts teju visos štatos. Apkārt daudzi draugi darbojušies finanšu sistēmā. Aivars sapratis, ka tas viņu aizrauj un ka vēlas ar to saistīt nākotni. „Latvietim Amerikā nav viegli teikt amerikānim, kā viņam jārikojas ar savu naudu,” smeļ Aivars. „Jāatrod veids, jāsaprot, kā ielīst viņa galvā.”

Lai strādātu šādā jomā, Aivars daudz mācījies. Sācis ar apdrošināšanu, tad nonācis bankā kā *finance advisor* jeb finanšu konsultants. Aivars ir pārsteigts, kā

Brāļi Aivars un Jānis Vilerti un mamma Dace pie dzimtas mājām Bērzkalni Alsungas novadā.

lietas tiek kārtotas šeit, Latvijas bankās, jo Amerikā viss tik ļoti regulēts, ka tādas lietas kā pie mums nebūtu iespējamas. „Tur tu klientam nedrīksti stāstīt pasakas, lai tikai viņu pierunātu uz kādu darījumu ieguldīt naudu,” nosaka A. Vilerts.

ILGTERMIŅA PLĀNS

Aivars tūlīt lidos atpakaļ uz ASV, jo Latvijā nav izdevies līdz galam iedzīvoties. Viņš mēģinājis te sākt dzīvi pirms diviem gadiem. „Es līdz šim Latvijai nebiju devis šādu iespēju. Tad nāca piedāvājums, un es nolēmu pamēģināt, ko Latvijas labā varu izdarīt. Es arī šeit mēģināju darboties finanšu jomā, tomēr nesanāca,” atzīst Aivars. „Kā jau pats zinu, Latvijā jābūt nenormāli labiem sakariem, lai kaut kur tiktu iekšā un vēl labā amatā. Laiks arī nebija pats labākais, jo tieši sakrita ar bankas *ABLV* bankrotu. Tirgus bija drausmīgs.”

Arī Jānis lidos prom reizē ar brāli. ASV saistībā ar Covid-19 pandēmiju ekonomika ir apstājusies. Viņam bijusi iespēja vai nu strādāt, vai šo trako laiku pārīst atpūšoties. Jānis izvēlējies otro variantu, brīvo laiku izmantojot tam, lai sakoptu tēva mājas.

Bērzkalnu uzturēšanā nekas nav darīts kopš deviņdesmitajiem. Mājā atradies skola, tad medicīnas punkts, kinoteātris. Savulaik tuvējā apkaimē bijis aptuveni 40 apdzīvotu māju, mūsdienās palikušas vien piecas. „Plāns ir tāds, ka ilgtermiņā šī vieta jāsaved

klēts sienā saglabājusies atzīme no 1929. gada.

kārtībā, jo kas zina – vienu dienu mēs visi atgriezīsimies Latvijā,” atklāj Jānis. „Iespējams, ka māju uzcelsim vēl lielāku. Ir paties prieks būt šeit, jo Latvijā katrs krūms dod patvērumu.”

Amerikā Vilerti dzīvo Kalifornijā, kur stundas brauciena attālumā var gan slēpot, gan būt vienā no skaistākajām vīna darītavām pasaulē. Kā atzīst brāļi, tas viss ikdienā jau redzēts, bet uz Latviju viņi skatās kā uz paradīzi. Tuvu sirdij. Abi nevēlas noteikt konkrētu termiņu, tomēr vienbalsīgi apstiprina: jā, reiz pienāks tas brīdis, kad viņi pārcelsies atpakaļ uz dzimtas sētu.

VAI LATVIETIM VIEGLI?

„Kad mēs uz ASV aizbraucām, daudzi latvieši brauca atpakaļ,” stāsta Jānis. „Tie, kuri palikuši, ne vienmēr ir sociāli aktīvi. Palikušas grupas, kas Līgo svētkus svin kopā, ar baltiem krekliem pie okeāna, un tas ir ļoti patīkami. Bet latviešu sabiedrība vairs nav tik spēcīga. Ir būts kopā ar daudzu tautību cilvēkiem, bet pārsvarā apkārt ir amerikāņi.”

Brāļi papildina Aivars: „Mēs tur esam nodzīvojuši ļoti ilgi. Negribas tā teikt, bet vairāk esmu amerikānis nekā latvietis. Tas izklausās drausmīgi, bet draugi un tā domāšana ir tīri amerikāniska. Latviskuma ir tikai tik daudz, cik komunicēju ar brāli. Vai latvietim ASV grūti? Ļoti! Vai es kādam ieteiktu darīt to, ko izdarījām

Aivars un Jānis Vilerti 2015. gadā Sanfrancisko.

mēs? Nē! Jo sākums ir nežēlīgs. Tu aizbrauc ar augstāko izglītību, bet tur nekas neesi. Jābūt lielam gribasspēkam katru dienu.”

„Pirmos trīs gadus pietrūka Latvijas, māju, radu,” skaidro Jānis. „Bet tad tam tiec pāri. Domas, ka jābrauc mājās, atkal parādās pēc desmit svešumā pavadītiem gadiem. Tad tu paliec par pilsoni, ikdienā jāej un dari savas lietas, bet tāpat katru dienu jāpiespiežas un jādara tas, ko esi iemācījies.”

Tā, kura dēliem bieži atgādina par Latviju, ir mamma Dace Vilerte, kura katru otro vasaru brauc ciemos. Šajā vasarā tēva mājās kārtīgi nosvinēti Jāņi – sēta pilna ar ciemiņiem, un ģimenei šis bijis fantastisks kopbūšanas laiks.

BLACK LIVES MATTER*

„Par protestiem Amerikā mums viedokļi dalās. ASV ir arī ļoti izteikti ziņu kanāli, kuri ir tikai pa kreisi, citi – tikai pa labi,” skaidro Aivars. „Šis nav ne pirmais, ne pēdējais incidents starp policiju un melnādaino ar leģālu iznākumu. Manā uztverē policijas vaina ir 1%. Runājot par protestiem, paskaties vēsturē! Jau 70. gados melnie protestējot dedzināja nost savas mājas, savus rajonus.”

„Daudziem ASV neiet viegli,” papildina Jānis. „Tas izpaužas šādos momentos, kad brīvības degsme iekšā tik liela un kad ir iespēja iet ielās. Daudzi, kuri kustībai *Black Lives Matter** iet līdzī, ir ar dažādas krāsas ādu, un viņi uzskata, ka daudz kas jāmaina. Visa laupīšana ir cilvēku emociju izlāde. Protams, ir tādi, kuri ir bandīti. Man šķiet, ka tur slēpjas kas vairāk par incidentu, kurā likumsargs nogalināja melnādaino.”

„Grautiņos piedalījās tie, kuri grib haosu. Kas tur bija? Daudzi baltādainie universitāšu puiseļi un meitenes, kas slēpās aiz maskām,” redzēto stāsta Aivars.

„Vienkārši izlādējās. Tas ir vandalisms. Paskaties – cilvēkiem, kuri ikdienā strādā, tas nepatīk. Haoss! Viņi nevar ar bērniem nekur aiziet, jo nezina, vai kāda grupa neuzbruks.”

AR COVID-19 DAUDZ STINGRĀK

Par pandēmiju Jānis skaidro: „Amerikā daudzviet neviens nekur aiziet nevar, jo ir Covid-19. Tā, kā sēžam šeit, tur mēs nevarētu. Būtu jāsež ar maskām. Bet cilvēki ir noguruši. Cik ilgi var sēdēt mājās? Jāsāk vērt vaļā sporta zāles, atpūtas vietas, restorānus.”

„ASV notiekošo uztver daudz striktāk. Jau no paša sākuma,” brāļi papildina Aivars. „Cilvēki burtiski sēdēja mājās. Negāja nekur. Ja uz veikalu, tad ar masku. Kad atnāc, tad pārtiku mazgā ar speciālu līdzekli, bet, ja nav, tad preces uz vairākām dienām tika izliktas uz balkoniem. Bet citi visu ignorēja. Jāsaprot, kā sistēma strādā. Tramps paziņoja, ka apstādina visus lidojumus, ka neielaidīs ASV ķīniešus. Visi blāva, ka tas darīts par ātru, ka nekas nebūs, bet, ja paskatās tagad, tas bija pareizi. Var jau izdot dažādus rīkojumus, bet gala lēmumu pieņem katrs štats.”

TRAMPS: PAR UN PRET

„Es par viņu balsoju un balsošu atkal,” atklāj Aivars. „Uzskatu, ka viņš ir labākais ASV prezidents, kāds bijis. Pilnībā neredzu iemeslu, kāpēc jākritizē. Viņš ir pārdevējs, un to pašu visa viņa būtība. Viņš ir šovmens! Priekš melnādainajiem izdarījis daudz vairāk nekā citi prezidenti – ir visvairāk izdotu likumu par labu melnādainajiem.”

„ASV vienmēr bijusi lielākā demokrātija pasaulē,” savu atšķirīgo viedokli izsaka Jānis. „Visiem, kuri ir demokrātijas piekritēji, iekšā ir lielās šausmas, ka tāds cilvēks atrodas vadībā. Es nepiekrītu, ka tas ir labākais, kas mums ir, bet jādzīvo. Vai man viņš patīk? Nē.”

* Melnādaino dzīvībai ir nozīme

Mainās licenču izsniegšanas kārtība

Līdz 1. jūlijam, kad spēkā stājas jaunais Administratīvās atbildības likums, zvejas licenču un žurnālus zvejai iekšējos un jūras piekrastes ūdeņos izsniedza Valsts vides dienests (VVD). Nu šis pienākums ir uz pašvaldību pleciem.

Kā vēsta VVD informācija, jauno kārtību nosaka grozījumi Zvejniecības likumā, kas arī darbojas no 1. jūlija. Ja iesniegums saņemts līdz Administratīvās atbildības likuma spēkā stāšanās dienai, tas ir, līdz 30. jūnijam ieskaitot, to izskata un zvejas atļaujas vēl izsniedz VVD.

Iekšējos ūdeņos drīkst zvejot tad, ja ir noslēgts zvejas tiesību nomas līgums un pašvaldībā, kurā ūdenskrātuve atrodas, ir saņemta zvejas licence. Atļaujā norādīts zvejas rīku veids, skaita limits (tikliem – garuma metri) un atsevišķu sugu, tostarp vēžu un trīsuļodu kāpuru, nozvejas limits, ja attiecīgajos ūdeņos tāds noteikts. Tāpat zvejniekam jāsaņem zvejas žurnāls papīra formā, ja datus tas

elektroniski neregistrē Latvijas Zivsaimniecības informācijas un kontroles integrētajā sistēmā (LZIKIS), un arī speciālā atļauja komercdarbībai zvejniecībā, ja interesents ar to nodarbojas.

Līdzīgi arī jūras piekrastē noteikts, ka pašvaldība, kurā ūdeņi atrodas, izsniedz zvejas atļauju un žurnālu, ja zvejnieks datus neregistrē LZIKIS. Savukārt aizpildītais žurnāls joprojām jāiesniedz VVD.

No visiem trim novadiem (Kuldīgas, Alsungas un Skrundas), kurus nākotnē plānots apvienot, tikai vienā ir noslēgti rūpnieciskās zvejas līgumi. Proti, Kuldīgas novadā tie ir ar SIA *GK auto* un biedrību *Kurlande* un vienmēr esot varēts zivju mazuļus sarunāt. Tagad tas esot grūtāk, bet sadarbība turpinoties. Savulaik resursi iegūti, mazuļus zvejojot arī tajās upītēs, kas iztek no zivsaimniecības dīķiem, jo nav noslēpums, ka nereti tie no audzētavas pasprūkt, bet tad tas aizliegts. Papildu labums esot tāds, ka vienam kluba dalībniekam esot arī savs dīķis, kurā izšķīlušos mazuļus ielaiž Krievkalnu dīķī. „Re-

Alberts Dinters

Skrundā zveju kontrolēs labāk

Skrundas novada pašvaldības policijas inspektors Aleksandrs Demčenko un vecākais inspektors Andis Doniņš ar jauniegūto tehniku ūdeņu uzraudzībai.

Projektā *Aprīkojuma iegāde zivju resursu aizsardzībai Skrundas novadā* inventārs iegādāts par 19 605 eiro. Valsts zivju fonda finansējums ir 17 600 eiro, pašvaldības līdzfinansējums – 2005 eiro. Nopirkta laiva ar attiecīgu komplektāciju – dzinēju un piekabī, kā arī kvadracikls, ar ko laivu transportēt, nakts redzamības iekārta un drons, lai būtu iespēja pārskatīt ūdenstilpēs, kā to lietot. „Tik tikko ir saņemts pēdējais inventārs – laiva, līdz ar to esam gatavi operatīvi reaģēt arī uz tiem izsaukumiem, kas saistīti ar nelikumībām ūdenstilpēs,” tā atzinis pašvaldības policijas vecākais inspektors Andis Doniņš. „Vēl tikai jūlija beigās jāiziet drona vadīšanas mācības, kas uzraudzību būtiski atviegos.”

lašu un foreļu upēm un citām ūdenskrātuvēm, kas ir nozīmīgas dažādu zivju sugu dzīvotnes. Tās saglabāt ir viena no vides aizsardzības prioritātēm, un pašvaldības pienākums ir savā teritorijā pārbaudīt maksājamās zvejas un zvejas noteikumu ievērošanu.

Līdz šim Skrundas novads, lai zivju resursus aizsargātu, sadarbojies ar Valsts vides dienesta Liepājas reģionālās vides pārvaldes inspektoriem, kuri zvejas kontrolē jau izmanto jaunās tehnoloģijas: novēro ar droniem, ūdenstilpēs pēta ar eholotiem, termokamerām un nakts redzamības ierīcēm.

Pašvaldības policija aicina iedzīvotājus nepalikt vienaldzīgiem, ja rodas aizdomas par nelikumīgām darbībām ūdeņos, un nekavējoties zvanīt pa tālr. 29106501 vai 29446270.

Alberts Dinters
Pašvaldības arhīva foto

Dīķa apsaimniekošana nav joka lieta

Krievkalnu dīķis Nīkracē atrodas nomaļā, skaistā vietā un ierīkots padomju laikos.

Nu jau aptuveni 45 gadus Skrundas novada Nīkrāces pagastā Krievkalnu dīķi saimnieko mednieku un makšķernieku klubs *Skrunda*, kas rūpējas, lai tas regulāri tiktu papildināts ar jauniem zivju resursiem un tiktu saglabāti tur esošie.

VED NO VISURIENES

Krievkalnu dīķis, kas atrodas teju pa vidu starp ceļiem, kas ved no Skrundas uz Dzeldu un no Lēnām uz Nīgrandi, ir mākslīgi veidota ūdenstilpne. Kā stāsta kluba pārstāvis Aleksandrs Sitenkovs, to sāktis uzturēt vēl padomju laikos, kad šāda iespēja pavērusies. Dīķi ierīkojis tā laika padomju saimniecības *Nīkrāce* direktors, un tas, kā saka A.Sitenkovs, nonācis kolektīva mantojumā. Pašlaik tas pieder Skrundas novada pašvaldībai, mednieku kolektīvs no pašvaldības to nomā, gadā maksājot aptuveni 150 eiro.

Zivju resursu atjaunošana aizgājušajos laikos notikusi mierīgi un bez stresa, jo netālu atrodas zivaudzētava *Skrunda* un vienmēr esot varēts zivju mazuļus sarunāt. Tagad tas esot grūtāk, bet sadarbība turpinoties. Savulaik resursi iegūti, mazuļus zvejojot arī tajās upītēs, kas iztek no zivsaimniecības dīķiem, jo nav noslēpums, ka nereti tie no audzētavas pasprūkt, bet tad tas aizliegts. Papildu labums esot tāds, ka vienam kluba dalībniekam esot arī savs dīķis, kurā izšķīlušos mazuļus ielaiž Krievkalnu dīķī. „Re-

zultāti ir labi,” saka A.Sitenkovs. „Agrāk bija daudz cilvēku, kuri, neko nemaksājot, vēlējās iedzīvoties uz mūsu rēķina un likt tīklus. Ar šo sērgu esam tikuši galā.”

Zivju mazuļus no Skrundas zivsaimniecības sāktis iegādāties aptuveni pirms 15 gadiem. „Par pērn ielaistajiem karpu mazuļiem samaksāts 300 eiro, agrāk dīķī papildināto zandarta mazuļu kopējā cena bija ap 150 eiro,” stāsta dīķa uzraugs Aigars Meirupskis. „Vēl iepriekš ielaistos karpu un līņu mazuļus neviens nav uzskaitījis, bet skaits bijis diezgan liels.”

Kā rāda novērojumi, zivis labi iedzīvojušās, nārsts notiek. Brekši, kurus noķer makšķernieki, var gan svērt ap pusotru kilogramu, gan būt tā sauktie finierīši plaukstas lielumā. Arī līdakas gadās gana brangas – šogad vienam makšķerniekam gādījis 6 kg smags eksemplārs. Kopumā te ir karpas, līņi, brekši, raudas, zandarti, līdakas, asari, amūri. Zivis speciāli piebarotas netiek, jo kluba mērķis nav izveidot zivsaimniecību, bet dot iespēju makšķerniekiem noķert dabiski augušu zivi.

ZIVIS NAV BEZSAIMNIEKA MANTA

Kārtību dīķī uzrauga kluba biedri, kuri dzīvo apkaimē un bieži piebrauc pārbaudīt, vai viss kārtībā. „Cilvēki pieraduši: ja kaut kas stāv šķūnī, tad tas kādam pieder, bet, ja kaut kas atrodas zem klajas debess, tad nepieder nevienam,” skaidro A.Sitenkovs.

Arī A.Meirupskis atklāj, ka vislielākās problēmas savulaik radījuši nelegālie zvejojāji un makšķernieki, jo dīķis atrodas nomaļā vietā. Atbrauc, pa klusu ieliek tīklu un zivis izķer. Gadoties tādi, kuri tur makšķerē bez atļaujas un atļauju nopērk vien tad, kad tiek pieķerti. Neķautīgi bez gala.

Maliķu tagad kļuvis mazāk, bet problēmas nereti rada apkārtnes piegruzotāji: atbrauc, atstāj, piemēram, divānu un aizbrauc. Klubs 30 gadus 1. maijā rīko dīķa apkaimes sakopšanas talkas. Tajās piedalās gan mednieki, gan makšķernieki. Kluba biedri izvērtē, vai copētgrībtājs uz dīķi ir laižams, jo bijuši gadījumi, kad interesenti saņēmuši atteikumu. Gada atļauja maksā 35 eiro, bet, ja makšķernieks vēlas pie ūdens pavadīt vienu reizi, tad pieci eiro. Kā stāsta A.Meirupskis,

gada laikā ienākumi ir pietiekami, lai īpašumu uzturētu, jo kolektīvs dīķi tur savam priekam, ne komerciālai darbtībai.

VISDĀRGĀKĀS IR HIDROBŪVES

Lielākie izdevumi apsaimniekotājiem ir nevis par zivju sagādāšanu, bet gan hidrobūvju uzturēšanu. Meniķis ir izbūvēts pamatīgi un sarežģīti. Pēdējos trīs gados tam bijis dažāda apjoma remonts. Gadā dīķa uzturēšana izmaksā 300–400 eiro. Ja kāds vēlētos to darīt, visgrūtākā sākotnēji būtu hidrosistēmu projektēšana un izbūve, lai vajadzīgajā vietā uzkrātu nepieciešamo ūdens daudzumu vai arī lieko novadītu, jo ierīkošana mūsdienās ir ļoti dārga. Ūdens, kas iztek no Krievkalnu dīķa, zemāk *baro* privātos foreļu dīķus, to saimnieks nācis palīgā meniķi uzturēt, un radusies laba sadarbība starp kolektīvu *Skrunda* un privāto ūdenstilpņu īpašnieku.

„Pašvaldība uz dīķi notiekošo raugās pozitīvi,” skaidro A.Sitenkovs. „Ar Skrundu pārgarināt līgumu nav nekādu problēmu. Raudzīsim, kas notiks pēc novadu reformas.”

Lai gan apkārt saliktas zīmes, ka makšķerēt te drīkst tikai ar atļaujām, ir grēkāži, kuri to neievēro.

Lai arī makšķernieku un mednieku kolektīvs *Skrunda* katru gadu rīko talkas, pie dīķa nereti kāds izmet atkritumus. Divāns tur uzradies pāris nedēļu pēc vietas sakopšanas.

Visdārgākais ūdenstilpnes uzturēšanā ir meniķis. Tas regulāri jāapskata, lai uzturētu vajadzīgo ūdens daudzumu.

Alberta Dintera teksts un foto

SPECIĀLISTA KOMENTĀRS

(Sākums 16. jūnijā.)

Ūdens pH

Olga Revina, zinātniskā institūta *Bior* zivaudzētavas *Tome Pelču* filiāles veterinārārste

Skaitli, kas raksturo ūdenražā jonu koncentrāciju šķīdumā, apzīmē ar pH. Ūdens šķīdumos tas var mainīties no 0 līdz +14. Vērtība 0 nozīmē maksimālo skābumu, 14 – maksimālo sārmainību. Pilnīgi tīram ūdenim pH ir 7, un tas ir neitrāls. To var aptuveni noteikt ar īpašiem indikatoriem (organiskām

Zivju audzēšanai optimālā pH vērtība ir **no 6,5 līdz 8.**

Ja sākas liela skaita, dažādu izmēru un sugu zivju nāve, cēlonis gandrīz vienmēr ir ūdens kvalitāte, nevis infekcijas slimības. Kā šādos gadījumos jārikojas? Ir jāizmēra ūdens temperatūra, izšķīdusā skābekļa daudzums un pH līmenis. Par diviem galvenajiem cēloņiem jau rakstīts iepriekš, tikpat svarīgs ir trešais.

Skaitli, kas raksturo ūdenražā jonu koncentrāciju šķīdumā, apzīmē ar pH. Ūdens šķīdumos tas var mainīties no 0 līdz +14. Vērtība 0 nozīmē maksimālo skābumu, 14 – maksimālo sārmainību. Pilnīgi tīram ūdenim pH ir 7, un tas ir neitrāls. To var aptuveni noteikt ar īpašiem indikatoriem (organiskām

krāsvielām, kas krāsu maina atkarībā no vides pH) vai arī precīzi izmērīt ar pH-metru.

Optimālā pH vērtība zivju audzēšanai ir diapazonā no 6,5 līdz 8. Dienas laikā tā līmenis var svārstīties. Augi naktī izdala CO₂, pH pazeminās, un ūdens kļūst skābāks, savukārt pa dienu – sārmaināks. Vasarā nelielos dīķos ar bagātīgu floru ūdens var kļūt pārāk sārmainš. Aļģu savairošanās un ziedēšana var izraisīt ievērojamas pH svārstības. Bieži vien ūdens skābums palielinās, piemēram, pēc spēcīgām lietusegāzēm un pavasarī ar kūstošu sniegu un ledu. Šī rādītāja regulēšanai vajadzīga dīķa kalpošana.

MAKŠĶERNIEKU STĀSTS

Un zivs piecirta preti...

Ar saviem makšķernieka piedzīvojumiem turpina dalīties viens no Latvijas labākajiem pludmales volejbolistiem – kuldīdznieks Jānis Šmēdiņš. Šajā reizē no viņa mutes *Kurzemnieks dzird divus īsus, bet jancīgus stāstus.*

„Pirmais atgadījums notika šajā pavasarī, kad aizbraucām uz jūru vēja zivis. Aizbraucam, bet tur baiss pūtiens – vilņi ne pa jokam. Stāvam krastā, kasām pakausi un domājam, kā lai dabū iekšā laivu. Mums bija trīsmetrīgā. Lai arī lie-la, ar jūru jokot nedrīkst. Tiek pieņemts lēmums, ka es kāpjū iekšā, pārējie mani pietur, kamēr vilnis nedaudz pierimst, tad piedarbinām motoru, pārējie salec iekšā, un – aidā jūrīņā! Sacīts – darīts, bet, kā jau nojausāt, bez ķibelēm

neiztikt. Laiva iestumta, es tajā sēžu ar plānu lietus jaku mugurā. Čaļi kaut ko nočammājas, un pēkšņi no muguras nāk divi lieli vilņi. Es knapi paspēju uzraut kapuci pār galvu, sagrupēties, kad ūdens mani pārklāj no galvas līdz kājām. Pats slapjš, laiva slapja... Velkam to lauki, griežam riņķī, lai izlietu ūdeni.

Pēc tam ieraugām vietu, kur vilnis krastā ir mierīgāks, un tur beidzot tiekam jūrā. Peldam uz otro seklī, pārējie čaļi par mani, kurš slapjš kā ūdenszūrka, ķiķina. Ak tā?!? Peldot uz īsto copes vietu, piedodu gāzi tā, ka arī pārējiem no jūras ūdens paliek slapjas ne tikai sejas vien. Nu visi ir vienlīdz slapji un var sākties gardo vēja zivju cope.

Otrs gadījums notika upē. Ar

draugu laivojam, makšķerējam, čoms zivi mēģina piemānīt ar dzīgošanu. Tas ir tāds interesants makšķerēšanas veids, kurā lieto mākslīgo ēsmu, kas maksimāli pietuvināta dabiskajam izskatam. Tā nu tiek mētāts, vilkti asariši, kāda līdaciņa, līdz draugs paziņo, ka ir bijusi cope. Man tam ticēt negribas līdz brīdim, kamēr viņš man parāda zivs zvīņu, kas uzķērusies uz āķa. Kā saka, čomam pašam āķis lūpā, šis nu vicina kātu divreiz naskāk. Vicina, vicina, kamēr jūt, ka zivs paķer ēsmu. Šis piecērt, priecīgs velk uz laivu, līdz loms piecērt pretī. Un piecērt tā, ka drauga spiniņš sadalās divās daļās un lielā zivs pazūd upes dzelmē.

Pierakstīja Alberts Dinters
Ineses Slūkas zīmējums

Jaunais ienaidnieks - TROKSNIS

Troksnis ir viens no vides piesārņojuma veidiem, kas mūsdienās pieaug visstraujāk. Pēdējos 20 gados troksnis, ko rada satiksme, rūpnīcas un mājsaimniecības, ir pieaudzis teju par desmit decibelu (dB). Cilvēka ausij tās nav tīkamas pārmaiņas. Saskaņā ar Pasaules Veselības organizācijas (PVO) datiem tas ir otrs lielākais ar vidi saistītais veselības problēmu cēlonis (tūlīt pēc gaisa piesārņojuma).

Pārmērīgi trokšņi traucē atpūtu un miegu, rada grūtības koncentrēties mācībās vai darbā. Troksnis ir bioloģisks kairinātājs, kas iedarbojas uz visiem orgāniem un to sistēmām, galvenokārt caur dzirdi uz centrālo nervu sistēmu (CNS). Dabas skaņas, piemēram, jūras šalkoņa, meža un lietus lāšu čaboņa, iedarbojas nomierinoši, savukārt zāģa vai urbja darbināšana būs nepatīkama. Ja trokšņa iedarbība ir pārāk stipra, var samazināties dzirdes jutīgums un rasties dzirdes orgāna nogurums.

PAŠI SEV NODARA PĀRI

Otolaringoloģe Ilze Ābele stāsta: „Pie manis bieži nāk cilvēki, kuri trokšņa dēļ dzirdi ir sabojājuši ne tikai darbā, bet arī paši savas izvēles dēļ. It sevišķi, ja strādā bez trokšņu slāpētājiem. Arī ļoti skaļa mūzika, ko klausās austiņās vai automašīnā, atstāj sekas.” Lai gan darbavietas par strādniekiem pastiprināti rūpējas, ne vienmēr viņi paši drošības noteikumus ievēro.

„Lai labi izgulētos, nepārtrauktā trokšņa fonam vajadzētu būt mazākam par 30 dB.”

„Atrunas, kāpēc trokšņu slāpētājus nelieto, ir dažādas: grūtāk sarunāties, grūtāk dzirdēt aparātus, svīst. Vairums sūdzību ir no cilvēkiem, kuri ilgi nostrādājuši trokšnī. Bet vai paši mājās, zāli pļaujot vai malķu zāģējot, liekam austiņas? Arī koncerti ir pašu izvēle, un tad maksājam par veselības bojāšanu. Ja skaņa ir ļoti stipra, pietiek ar stundu vai pusotru, lai dzirdi sabojātu. Tikko pie manis bija sieviete, kura koncertā stāvējusi pie tumbām, un plīsusi bungādiņa,” atklāj ārste.

NE TIKAI DZIRDĒS PROBLĒMAS VIEN

Augstāko frekvenču skaņas nogurdina vairāk nekā zemāko. Ilgstoši orgānu pārpūlējot, dzirdē pasliktinās un stipri cieš CNS, sevišķi tiek traucēta tās regulējošā darbība: rodas nogurums, bezmiegs, samazinās darbaspējas, var paaugstināties asinsspiediens. Cilvēkiem, kuri strādā trokšnī, ir daudz lielāka iespēja saslimt ar gastrītu, kuņģa vai divpadsmitpirkstu zarnas čūlu un citām slimībām.

Valsts darba inspekcijas darba aizsardzības nodaļas vecākā eksperte Agnija Murāne skaidro:

Par trokšņa risku un problēmām darbā: <http://stradavesels.lv/materiali>

„Troksnis darbā var radīt un padziļināt veselības problēmas. Tās var būt saistītas ar dzirdi un novest līdz pat psihoemocionālā stāvokļa izmaiņām – rodas biežas garastāvokļa maiņas, grūtības koncentrēties, uzbudināmība, miega traucējumi un citas. Tas pazemina darba spējas, un būtiski tiek ietekmēta arī darba kvalitāte.”

Diemžēl dzirdes bojājumi ir grūti labojami un cilvēkam visu atlikušo mūžu ar defektu jāsamierinās. „Iekšējo ausi neprotezē. Dzirdes aparātus visbiežāk lieto tie, kas ar dzirdes defektiem dzimuši, turklāt tā ir tikai palīgierīce. Dzirdi tā neatjauno,” skaidro I.Ābele. Ārste iesaka lietot trokšņu slāpētājus, kas būtiski var palīdzēt dzirdes spēju saglabāt. Tāpat jāizvairās atrasties ļoti skaļas mūzikas ierīču tuvumā.

DARBĀ – RISKĀ FAKTORS

Aizsardzību pret darba vides troksni nosaka 2003. gada 4. februāra Ministru kabineta noteikumi Nr.66 *Darba aizsardzības prasības nodarbināto aizsardzībai pret darba vides trokšņa radīto risku*. Tie attiecas uz jebkuru darba vietu, kurā stādājošie pakļauti trokšņa radītajam riskam. Par prasību ieviešanu atbild darba devējs.

A.Murāne skaidro: „Lai novērtētu trokšņa līmeni un ietekmi, kā arī tāpēc, lai noteiktu darba aizsardzības pasākumus, darba devējam jānodrošina trokšņa mērījumi. To dara tikai sertificēti speciālisti. Maksimālais līmenis darba vietā, kad individuālos aizsardzības līdzekļus, piemēram, austiņas vai ausu aizbāžņus, var nelietot, nedrīkst pārsniegt 87 dB. Troksni, kas lielāks par 80 dB, var uzskatīt par bīstamu faktoru.”

KAS TAS IR?

♦ Latvijas normatīvajos aktos troksnis definēts kā gaisa vidē nevēlamas, traucējošas visu veidu skaņas, kas rada diskomfortu, ietekmē dzirdi un traucē akustisko saziņu. Vides troksnis ir cilvēka radīts, piemēram, tas, ko rada ceļu, dzelzceļa un gaisa satiksme.

♦ Vienkāršojot ar troksni saprot visas blakus skaņas, kas neļauj pareizi uztvert runu, mūziku, traucē darbā un atpūtā. Valsts darba inspekcija norāda: ja skaņa ir kaitinoša vai nevēlama, tā tiek saukta par troksni.

♦ Skaņu var uztvert gan kā patīkamu (mūziku), gan nepatīkamu (oda sīkšanu). Skaņas frekvenču kopumu, kas veido troksni, sauc par trokšņa spektru. Izšķir zemas frekvences (līdz 300 Hz), vidēji zemas (300–1000 Hz) un augstas frekvences troksni (virs 1000 Hz).

♦ Pastāv normas, kas norāda galējo pieļaujamo trokšņa līmeni. Augstfrekvences trokšņiem tie ir 75–80 dB, zemfrekvences – 90–100 dB. Normāli pieļaujamie 40–50 dB atbilst vidēja skaļuma sarunai.

♦ Lai pa nakti labi izgulētos, PVO iesaka: nepārtrauktā trokšņa fonam vajadzētu būt mazākam par 30 dB, atsevišķiem trokšņiem nepārsniedzot 45 dB. Gandrīz 70 miljoni eiropiešu pilsētās ir spiesti sadzīvot ar troksni, kas pārsniedz 55 dB satiksmes dēļ vien.

Darbā troksnis, kas lielāks par 80 decibelu, ir riska faktors. Tad jālieto individuālie aizsardzības līdzekļi: austiņas vai ausu aizbāžņi.

dzīvotāji pakļauti troksnim: uz ielām notiek remontdarbi, tiek rīkoti pasākumi, ir dzirdama satiksme un citi sadzīviski trokšņi.

Justīne Grantiņa dzīvo ļoti tuvu estrādei, tāpēc pasākumu trokšņi viņai nav sveši: „Bet mēs to uzskatām kā sava veida bonusu – citreiz nav nekur jāiet, jāpērk biļetes, jo var pasēdēt dārzā un mūziku tāpat labi dzirdēt. Vienīgais, kas tracina, ir cilvēku plūsma pirms un pēc pasākuma un aiz viņiem *netīšām izkritušie* atkritumi. Parasti visur ejam ar meitu, un es nezinu, kā ir tiem, kuri savus mazos bērnus nekur līdzī neņem. Mums mazā pie trokšņiem pieradusi – var aizmigt koncerta vidū.”

Anita Zūne dzīvo Jelgavas ielā un tur notiekošo remontu uztver saprotoši, jo rezultāts būs labs: „Kad remontēja pie mājas, sajūta bija tāda, ka zemestrīce sākusies!

Likās, ka māja pilnīgi kratās. Brīžiem bija bail, ka sagrūs. Kad blieķe zemi, virtuvē drebēja trauki. Strādnieki sāka jau septiņos, un man brīžam gribējās pagulēt, bet tas jau laba mērķa vārdā.”

VISS, KAS TRAUCĒ, NAV PĀRKĀPUMS

Pašvaldības policija trokšņa jautājumos vadās pēc valsts likumiem – atsevišķu saistošo noteikumu nav. Kuldīgas novada domes mārketinga un sabiedrisko attiecību nodaļas vadītāja Kristīne Duļbinska skaidro: „Troksnis var būt traucējošs, bet ne vienmēr tas ir kā normatīvo aktu pārkāpums. Piemēram, kādu var traucēt tas, ka kaimiņš vakarā vai brīvdienā pļauj zāli, remontē dzīvokli vai zāģē malķu, taču to nevar aizliegt – ja vien to nedara valstī noteiktajā naktsmiera laikā no 23.00 līdz 7.00, cilvēks brīvā laikā drīkst to darīt. Savukārt, ja trokšņu naktsmiera laikā, tad gan jāzvana pašvaldības policijai.”

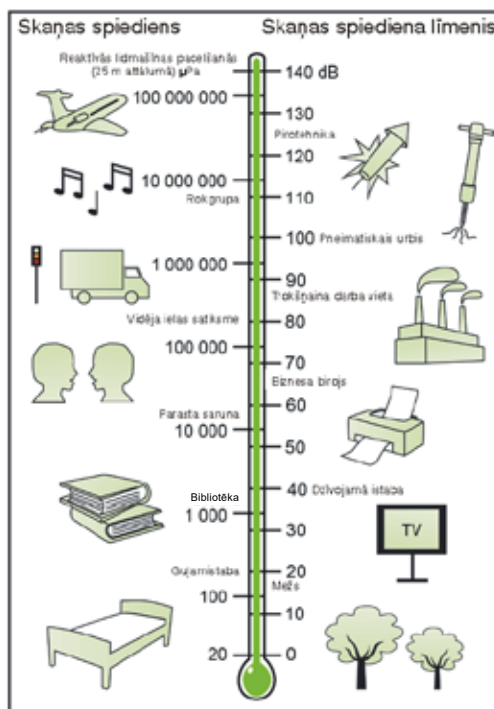
Tā visbiežāk saņem sadzīviskas sūdzības par kaimiņu trokšņošanu. Policisti izbrauc uz norādīto adresi un to novērs. Ja naktsmiers kādā vietā traucēts atkārtoti un kaimiņi iesniedz kolektīvu vēstuli, trokšņotājs tiek sodīts pēc likuma. Šādi gadījumi Kuldīgas novadā ir bijuši.

Publiski pasākumi tiek saskaņoti ar pašvaldību. Ja tie iesniedz naktsmiera laikā, bet ir atļauti, tad drīkst notikt, taču tikai līdz norādītajam laikam. Ir bijušas sūdzības par troksni pasākumu laikā, kā arī par to, ka traucē salūts. Vēl nesen bijušas sūdzības par cilvēku, kurš saņēmis atļauju publiskās vietās sludināt Dieva vārdu, bet darīja to ar skaņu pastiprināšanu. Pēc iebildumiem vienojušies, ka tā turpmāk netiks izmantota.

Elisa Rudzīte
Jēkaba Aleksandra Krūmiņa
foto

KONCERTI PATĪK, IELAS REMONTU PIECĪŠ

Kuldīgā tāpat kā citās pilsētās ie-

Normāls trokšņa līmenis ir 40–50 decibelu, kas atbilst vidēja skaļuma sarunai.

„Troksnis var traucēt, bet ne vienmēr tas ir pārkāpums. Kaimiņš vakarā vai brīvdienā drīkst pļaut zāli, remontēt dzīvokli vai zāģēt malķu, ja vien nedara to no 23.00 līdz 7.00.”

SARUNA AR JUBILĀRU

Dzīve jāvēra pieredzē, nevis gados

Kuldīdznieks Jānis Valkovskis jau gandrīz desmit gadus dzīvo Norvēģijā. Šodien viņš svin 30. jubileju, bet, viņaprāt, gadi ir tikai skaitlis, kas izsaka maz, – galvenais esot dzīvot mirklīm.

NORVĒGIJĀ JŪTAS LABĀK

Pēc 9. klases Jānis turpinājis mācīties Kuldīgas 2. vidusskolā, bet izvēlējies Rīgas Uzņēmējdarbības tehniskās skolas programmu ar padziļinātām zināšanām informācijas tehnoloģijā (IT) un programmēšanā. Pēc tam Norvēģijā atradis darbu avīžu un reklāmas bukletu piegādē. „Bijuši arī kuriozi, kad piegādājot izrādījās, ka adresē dzīvojošā meitene ir latviete, kaut abi sarunājāmies angliki. 2011. gada vasarā pārcēlos un katru gadu esmu bijis Latvijā uz vairākām nedēļām, vienreiz pavadīju pusgadu,” stāsta Jānis.

Norvēģijā puisim visvairāk patīk daba, atmosfēra sabiedrībā un atalgojums. Tie ir galvenie iemesli, kādēļ atgriešanās uz dzīvi Latvijā pagaidām nav prātā. Šobrīd viņš strādā par satiksmes re-

gulētāju ceļu remontdarbu laikā. Pandēmijas dēļ iepriekšējo taksista darbu nav izdevies saglabāt. Programmēšana puisi joprojām interesē, tomēr šādā amatā viņš sevi neizvēlējās: „Kādu laiku pāstrādāju saistībā ar IT gan Latvijā, gan Norvēģijā, tomēr šajā sfērā ir ļoti augstas prasības. Tā nemitīgi mainās. Domāju, ka nākotnē daudz kas kļūs automatizēts un cilvēku darbaspēks nebūs nepieciešams. Jau tagad Norvēģijā dažus autobusus vada dators, nevis cilvēks.”

VALODU APGUVE UN CITI HOBIJI

Divu gadu laikā pašmācības ceļā apgūta norvēģu valoda, taču Jānis atzīst, ka mācās to joprojām. Tur iemācījies arī krievu valodu: „Skolas laikā to mācēju ļoti slik-

Jānis Valkovskis Norvēģijā dzīvo tuvu slēpošanas kūrortam, tāpēc ziemā bieži brauc ar sniega dēli. Izmēģinātas arī isās slēpes.

ti – kā jau daudzi mēs, Kuldīgā dzīvojošie. Bet šeit, Norvēģijā, sapratu, ka valodas mācīties man patīk, tāpēc nolēmu apgūt arī šo. Valoda nav tikai vārdi – tā ir arī kultūras daļa.” Nākamo Jānis vē-

lētos iemācīties spēļu vai japāņu valodu. Viņaprāt, ir labi zināt valodu valstī, kurā cilvēks dzīvo, jo tas parāda, ka viņš respektē vietējo kultūru, ir *savējais*.

Puisim ir vēl citi hobiji – spēlēt ukuleli, braukt ar longboardu (pagarinātu skrituļdēli), iegūtas arī motocikla vadītāja tiesības: „Nokārtoju A kategoriju, bet palika neinteresanti, tāpēc *moča* man šobrīd nav. Dzīvoju netālu no slēpošanas trasēs, braucu arī ar snowboardu, bet pagājušajā ziemā pamēģināju *snow feet* jeb isās slēpes. Tas gan ir ļoti bīstami, bet kaut kā jau adrenalīns jānoķer. Man patīk daudz ko izmēģināt, bet ir lietas, kas ātri apnīk.”

TRĪSDESMITGADNIEKA ATZIŅAS

Dzimšanas dienā bijis paredzēts, ka kāds no Latvijas pie Jāņa aizbrauks ciemos, bet vīrusa dēļ šis plāns atcelts. Pagājušajā gadā aizbraukusi mamma, un dzimšanas diena pavadīta mierīgā gaisotnē. Šogad Jānis ieplānojis ar vietē-

jiem draugiem doties dabā, celt teltis un kurināt ugunsgrāvu.

„Kā tur bija tajā teicienā? Dzīvi mēra pieredzē, nevis gados. Man šķiet, ka ar vecumu daudz nekas nemainās. Viss ir tā, kā tu to uztver. Cenšos dzīvot tā, lai izbaudītu katru mirkli. Man patīk izaugsmes literatūra, piemēram, filozofs Alans Votss. Uzskatu, ka mūsu domas daudz ko ietekmē: ja esi atvērts, notiek labas lietas. Katrs cilvēks šeit ir tāpēc, lai piedzīvotu savu dzīvi, un nav tādas pareizās vai nepareizās rīcības. Tas ir subjektīvi. Cilvēkiem vairāk būtu jātic uz izpratni, nevis citu pārveidošanu un tiesāšanu. Nenoliedzu, ka bieži domāju, kā man tas izdodas. Ar šādu nostāju mēs visi sev radītu daudz pozitīvāku vidi,” smaidot saka jubilārs. Arī attiecībā pret negatīvo Jānim ir sava nostāja: „Ja notiek kas slihts, visticamāk, tas novedīs pie kaut kā laba. Tikai jāpagaida.”

Elisa Rudzīte
Jāņa Valkovska arhīva foto

STĀRKA VĒSTIS

Kuldīgas slimnīcas dzemdību nodaļā no 8. līdz 15. jūlijam piedzimušas septiņas meitenītes un divi puikas.

Vienai meitenei un vienam puikam vecāki vārdu vēl domā, pārējiem bērniem doti šādi vārdi: Keila Ance, Maia, Gabriela, Hanna, Diāna, Megija, Mārtiņš.

Īpaša piemiņa no dzimtās vietas

Uz tradicionālās sudraba karotītes saņemšanu pie Kuldīgas novada domes priekšsēdes Ingas Bērziņas bija aicinātas pirmajā pusgadā dzimtsarakstu nodaļā reģistrēto 36 zēnu un 39 meiteņu ģimenes. Šoreiz pasākums notika nevis domes zālē, kā ierasts, bet tā sauktajā vecpilsētas koncertzālē sporta skolas pagalmā.

Bija ieradusies arī Aivita Osīte un Kārlis Kalniņš, kuri 2. maijā sagaidījuši meitiņu Annu. Vecāki stāsta: mazajai esot kaut kas no abiem un šo vārdu devuši tāpēc, ka abiem patīkot Gustavo dziesma *Mana māsa Anna*. Par pasākumu

Aivita saka: „Ļoti jauks – bērniņam paliks īpaša piemiņa no dzimtās vietas.”

Domes priekšsēde I. Bērziņa priecājas, ka jaunās ģimenes var satikties klātienē: „Šodien pasākums notiek neparastā vietā, tāpēc ceru, ka jums tas paliks atmiņā, jo karotītes tiek pasniegtas liepu ziedēšanas laikā svaigā gaisā vecpilsētā.”

Kuldīgas novadā 26 ģimenēs reģistrēti pirmais mazulis, 29 – otrs, 11 – trešais, piecās – ceturtais, vienā ģimenē – piektais, bet trijās ģimenēs – sestais. Populārākais vārds meitenēm ir Rebeka, bet zēniem – Jēkabs.

Kuldīdznieki Aivita Osīte un Kārlis Kalniņš ar mazo Annu ratiņos.

Lāsma Reimanes teksts un foto

MANAS ATZIŅAS

„Ne par ko nešausminos”

GUNTRA BUIVIDA, Kuldīgas 2. vidusskolas direktore

■ Man dzīvē vissvarīgākā ir mana ģimene.
■ Vērtīgākā atziņa, ko esmu guvusi: neesi lepns, ka ļaunu nedari, bet esi par lepmu, lai

ļaunu darītu.

- Es dzīvē nekad ne par ko nešausminos.
- Mans vislielākais sasniegums un lepnums ir mani skolēni.
- Man darbā vissvarīgākā ir draudzīga, atbalstoša, radoša vide.
- Sāpīgākā mācība ir vilties cilvēkos.
- Godaprāts ir godīga, taisnīga un atbildīga rīcība jebkurā dzīves situācijā.
- Viedums ir pieredzes, sirds gudrības un iegūto zināšanu apvienojums.
- Vērtīgākā grāmata – Mišelas Obamas *Izaugt*.
- Visvairāk apbēdina melošana.
- Mani iepriecina labi padarīts darbs.

ATTIECĪBAS

Empātija palīdz veidot ciešākas saiknes

Aizvien vairāk lasām par empātiju jeb iecietību, kas svarīgāka par zināšanām, lai cilvēks dzīvē tiktu uz priekšu. Kas tā ir? Vai to var attīstīt? Kā rīkojas empātisks cilvēks atšķirībā no tā, kuram šī īpašība nepiemīt?

Inga Zārde, psihiatre un psihoterapeite

Empātija ir spēja saprast otra cilvēka izjūtas, domas un pārdzīvot un iejusties tajā. Ne tikai cilvēka, arī dzīvnieka, filmu varoņa, grāmatas tēla piedzīvotajā. Empātija ir veids, kā veidot ciešākas saiknes ar citiem. Tā ir emocionāla prasme, kas veidojas no bērības, piedzīvojot vecāku rūpes, pieņemšanu, interesi par sevi, sapratni.

Sākotnēji tā tiek trenēta ar vienauzdiem, brāļiem un māsām. Pieaugot tas kļūst par ļoti svarīgu attiecību elementu. Ja nav iecietības, tad citi mūs var piedzīvot kā aukstus, nesaprotamus, vienaldzīgus. Taču, lai empātiju varētu praktizēt, jāsaprot arī savas jūtas, domas, pieredze. Kopumā to dēvē par emocionālo inteliģenci. Tā patiešām dažās profesijās mūsdienās tiek vērtēta

pat augstāk nekā praktiskās, akadēmiskās, tehniskās zināšanas.

Iecietību var attīstīt. Tas prasa nedaudz apstāties, sajūst interesi par citiem, uzklaut viņus, padomāt par dzirdēto, sajūst, vai kas līdzīgs nav piedzīvots paša dzīvē. Empātiju var trenēt, pieņemot un izjūtot to, ka mēs visi esam cilvēciņi un neesam perfekti. Jo vairāk paši kļūdāmies, piedzīvojam neveiksmes, pēc tam pieņemamies un ejam tālāk gudrāki, jo vieglāk pazemīgi pieņemam citu dažādību un iejusties tajā.

Tomēr ar iecietību jābūt arī uzmanīgam. Savu uzmanību, sapratni, iedziļināšanos pārāk daudz atdotot citiem, mēs attālināmies no sevis, piemirstam ieklausīties savās vajadzībās, nogurstam un varam izdegt.

VAĻASPRIEKŠ

Gleznot – tas ir lietderīgi pavadīts laiks

Lāsma Reimane,
Sindijas Žezulka arhīva foto

Līdz augusta beigām Kabiles bibliotēkā apskatāmi Sindijas Žezulka zīmējumi un guašas gleznojumi. Šogad Z.A.Meierovica Kabiles pamatskolā Sindija pabeidza 8. klasi.

IEDROŠINA TĒTIS

Meitene stāsta: „Ideja, ka man jāapmeklē Kuldīgas mākslas skola, radās tētīm, jo katru gadu mani izvirzīja savu skolu aizstāvēt vizuālās mākslas olimpiādē. Man bija labi panākumi. Tētis ieraudzīja avīzē rakstu par uzņemšanu mākslas skolā, un kopā izlēmām pamēģināt. Sāku iet 2015. gadā un šogad absolvēju.

Izstādē bibliotēkā ir mākslas skolā paveiktie darbi, ko gleznojām un zīmējām stundās, apgūstot jaunu stilu un tehniku. Tie gleznoti ar guašu un zīmēti ar parasto zīmuli. Man vislabāk patīk strādāt akrila tehnikā, jo tā

Sindija Žezulka pie sava diplomdarba, šogad beidzot Kuldīgas mākslas skolu.

Sindijai vislabāk patīk zīmēt kluso dabu.

DIVI STILI – DIVI RAKSTURI

„Pašlaik domāju, ka nākotni ar mākslu nesaistīšu un tas paliks kā vaļasprieks. Man patīk gleznot un zīmēt kluso dabu, cilvēkus. Brīvajā laikā gribas to darīt. Māksla man iemācījusi pabūt ar sevi, iepazīt sevi tuvāk. Tas ir viens no veidiem, kā varu parādīt savas emocijas, lai arī kādas tās būtu. Gleznojot jutos brīvi un esmu es pati.”

varu attēlot tos stilus, kas man patīk, līdz ar to arī savu domu un raksturu. Es jebkuram jaunietim ieteiktu apmeklēt mākslas skolu kaut vai tā iemesla dēļ vien, ka laiks vienmēr būs lietderīgi pavadīts.” Mākslas skolā mācījušās arī mamma un krustmāte.

Par savu diplomdarbu Sindija stāsta: „Ideja radās skicējot. Vadījās pēc izjūtām, klausījās mūziku un iejutos atmosfērā. Konkrētas lietas, no kā iedvesmojos, nebija, tāpēc sākumā bija grūti ko iesākt, bet zināju, ka mēģinot un darot beigās būs rezultāts. Tā nonācu līdz idejai par putnu ar ziedīņu, kas redzams manās gleznās. Pirms sāku ko skicēt, bija skaidrs, kādos stilos vēlos

gleznot. Izvēlējos divus. Darbs puantilisma stilā ir vieglāks, plūstošāks un elastīgāks, savukārt gleznojums kubisma stilā ir striktāks, nopietnāks un ar savu raksturu. Ideja ir viena, bet skatījums un izjūtas pavisam citas. Darbā esmu apspēlējusi sevi: vienā redzama mana labā rakstura puse, otrā – asā rakstura puse.”

REDZĒT, KO DARA PAZĪSTAMIE

Uz jautājumu, kā meitenes darbi nokļuva bibliotēkā, Sindija atbild: „Kad bibliotekārei jautāju, kāpēc viņa vēlas tieši manējos, viņa atbildēja, ka Kabīlē visi mani pazīst un iedzīvotājiem būs interesantāk tos redzēt. Arī es domāju, ka interesantāk ir skatīties uz pazīstama cilvēka mākslas darbiem nekā uz sveša.”

PRIEKA AVOTI

Atklāj dzimtenes skaistumu

Elizabete Rublāne (Jauno žurnālistu skola)
Nikas Dadzītes arhīva foto

Kuldīdzniece Nika Dadzīte Latvijas Sporta pedagogijas akadēmijā studē fizioterapijas 2. kursā. Vislielāko prieku sagādā ģimene, taču tikpat liela vērtība ir daudzie hobiji. Īpašu vietu Nikas sirdī ieņem futbols, bungu spēlēšana un pārgājieni.

Bungas

„Bungu spēlēšana ir lielākā aktualitāte. Tas ir instruments, ko varētu spēlēt visu dienu. Mūziku uztveru kā sava veida mākslu tāpat kā sportu. Tikai tā, jāatzīst, nav tik traumējoša. Spēlēt bungas iznāk gana bieži, bet studiju laikā ir liela skriešana, nevar visu paspēt, kādreiz gribas arī atpūsties. Muzicējot varu atslēgties no ikdienas. Koncertos esmu iekšā uz visiem 100 un to izbaudu. Ik pa laikam spēlēju Zemessardzes grupā, lai izpalīdzētu, bet nopietnāk spēlēju kopā ar vienu meiteni. Piedalos mazos projektos, kur tieku uzaicināta.”

Ģimene

„Šī vērtība ir pati svarīgākā, jo, lai kā dzīvētu, vienmēr blakus ir tuvinieki, kuri palīdzēs. Viņi ir mana lielākā laime. Pats prieka avota kodols ir mazais brāļuks, kuram ir 11 gadu. Viņš mani sagaida mājās ar lielu prieku, vienmēr grib ar mani kaut ko padarīt, izrāda mīlestību. Viņš ir kā dzirkstelīte, kas uzlabo dienu.”

Studijas

„Man patīk tas, ko studēju. Cenšos atdot sevi visu, lai panāktu labāko. Man rodas laimes izjūta, kad redzu, ka ar fizioterapiju varu palīdzēt cilvēkiem justies labāk. Pagājušajā vasarā Rīgā, Gaiļezera slimnīcā, darbojos ar pacientiem. Katru dienu bija liels prieks iet uz darbu. Tas deva motivāciju pilnveidoties. Esmu apmierināta, ka izvēlējos fizioterapiju, jo gan prakse, gan mācības rada prieku.”

Fotografēšana

„Bilžu man ir vairāk nekā saprašanas. Es fotografēju ļoti daudz, jo man patīk mirklus iemūžināt. Katrā bildē saglabājas emocijas, kas ar laiku aizmirstas, bet, redzot to, var tajā mirklī atgriezties, tādēļ svarīgi iemūžināt tieši laimes brīžus. Bilde pēc tam izdrukāju uz papīra. Man patīk veidot albumu un pašai analizēt, ko un kā vēlos. Varbūt pēc 50 gadiem, kad būs mazbērni, varēšu rādīt savus jaunības piedzīvojumus. Neuzticos tehnoloģijām, jo, ja nu kas nobrūk, nekas taustāms nepalīk.”

Futbols

„Savu ikdienu nevaru iedomāties bez sporta. Braucu ar velosipēdu, skrīenu, peldu gan vasarā, gan ziemā, eju uz džudo, reiz pat pamēģināju beisbolu, un tas man patika. Taču mīļākā aizraušanās ir futbols. Tas ir visa sporta pamats. Traumu dēļ nācās paņemt pauzi, taču nesen atsāku. Futbols rada labas emocijas. Spēlēju sieviešu 1. līgā futbola klubā *Auda*. Iet visādi, bet skatos, cik varu sevi ieguldīt. Ik pa laikam par sevi atgādina vecās traumas, tāpēc ļoti jāuzmanās.”

Tautiskās dejas

„Dejoju no septiņu gadu vecuma, taču pēc 9. klases pārstāju. Likās, gribas kaut ko citu. Laikam ejot, sapratu, ka dejošanas burvības pietrūkst. Pēc trīs gadu pauzes esmu atsākusi dejojot Kuldīgas Mākslas un humanitāro zinību vidusskolas kolektīvā *Austra*, bet tas vairs nav kā agrāk: nevaru tik bieži atbraukt uz mēģinājumiem, nav vairs tā ķēriena. Deja vienmēr rada prieku, jo tas ir pozitīvs process, kad apkārt enerģiju dod vēl citi cilvēki. Liels prieks, ka skolotāja tomēr dod iespēju.”

Pārgājieni un izbraukumi

„Šis ir vasaras lielais prieks. Katru brīvo dienu cenšos izbraukt ar mašīnu, velosipēdu vai iziet ar kājām. Esmu sapratusi, ka man ļoti patīk apskatīt tieši Latviju. Jauki, ka varu izziņāt savu dzimteni. Esmu atklājusi tik daudz skaistu vietu, par kurām nezināju. Prieks rodas no tā, ka daru kaut ko citādu, kas atkal ļauj nedomāt par ikdienas steigu.”

DĀRZĀ

Kā aizbaidīt skudras?

„Dārzs un siltumnīca pilna ar skudrām. Kā ar tām cīnīties?” jautā lasītāja no Vārmes.

Skudras ir sastopamas visur, izņemot Antarktīdu. Tās bieži vien šķiet kaitinošas, tomēr jāatceras,

ka, piemēram, melnās skudras dārzā un siltumnīcā dara daudz ļoti labu darbu, uzskata dārzniece Rūta Valtere. Viens skudru pūznis gada laikā iznīcina līdz 20 miljoniem dārza kaitēkļu. Par skudru

iznīcināšanu vai ierobežošanu jādomā, ja tās traucē ikdienai un atpūtai, kā arī dārza darbiem. Tāpat jādomā par sarkanajām skudrām. Bet, ja cīņa tomēr ir sākusies, dārzkopji iesaka dažādus variantus.

Tautas metodes

Pārvietot skudru pūzni uz citu vietu. Iznīdēt laputis. Skudrām garšo šķidrums, ko izdala laputis, tāpēc tās izmanto laputis savā labā un sargā no dabīgajiem ienaidniekiem. Tad, kad laputīm vairs nav, ko ēst, skudras var pārnest tās uz veselīgiem augiem. Ja tiek uzveikta cīņa ar laputīm, no kurām barojas skudras, arī skudru daudzums dārzā samazināsies.

Vērmeļu uzlējums. 300 g svaigu vērmēļu aplej ar 10 l karsta ūdens un ļauj raudzēties divas nedēļas. Gatavo šķīdumu smidzina uz skudru takām vai uzmanīgi ielej pūznī.

Raugs. Sajauc to ar ko saldu, piemē-

ram, medu vai ievārījumu, un uzliek uz skudru takām.

Biškrēslu audzēšana vai to uzlējuma smidzināšana vai to uzlējuma smidzināšana uz augiem.

Etiķis, piparmētru eļļa, kanēlis, melnie pipari, Kajēnas pipari, krustnagliņas un lauru lapas. Šie produkti ir jebkurā virtuvē. Skudrām nepatīk, ja tos sasmalcinās un izkaisīs kukaiņu ceļā.

Ķiploki, pētersīļi, tomātu lapas, kliņģerīšu ziedi, citronu un apelsīnu mizas. Arī šīs smaržas skudrām nepatīk.

Līmpapīrs. Koku un krūmu stubrus var aptīt ar līmpapīru. Skudras lienot

pielips. Šo papīru noņem un sadedzina, kad uz tā sakrājies gana daudz kukaiņu.

Regulāra augsnes rušināšana. Tā dārzā tiek izjauktas skudru takas. Pēc laika kukaiņi saprot, ka labāk pārcelties uz mierīgāku vietu.

Regulāra laistīšana. Skudrām ļoti nepatīk mitrums. Tieši tādēļ, meklējot siltumu un glābiņu no lietus, tās mēdz ieperināties siltumnīcās, lecektīs, starp celiņu flīzēm.

Pelni. Atrok pūzni, ieber pelnus un apmais tos ar satrauktajām skudrām un to kūniņām. Var gadīties, ka šī procedūra jāatkārto vairākkārt.

Inguna Spulniece

VIRTUVĒ

Veselīgie tomāti

Katrina Spulniece-Aišpure, uztura speciāliste

Tomāti ir ne vien gardi, bet arī veselīgi, tādēļ noteikti iekļaujami uzturā. Turklāt tiem ir plašs izmantojums – tie ēdami svaigi, salātos, zupās, mērcēs, glabājami konservēti, kaltēti vai saldēti. Jāliek tik lietā izdoma. Īpaši tie jāēd tad, kad pieejami vietējie, kas garšo krietni labāk par cauru gadu veikalā nopērkamajiem ārzemniekiem.

Kalorijas maz saturošie dārzeņi ir bagāti ar balastvielām, minerāl-

vielām, vitamīniem un antioksidantiem, kā likopēns, zeaksantīns, alfa un beta karotīni, luteīns, holīns u.c. bioloģiski aktīvie savienojumi. Tie tomātus padara par superdārzeņiem. Ilgstoši un regulāri ikdienas ēdienkartē iekļaujot dārzeņus, to vidū arī tomātus, var samazināt daudzu mūsdienu dzīvesveida radīto slimību, piemēram, diabēta, sirds un asinsvadu, onkoloģisko slimību, attīstības risku.

Tomēr jāatceras, ka ēdienkartei jābūt daudzveidīgai – ar dažādu grupu produktiem. Dažādu šķirņu tomātu uzturvērtība ir līdzīga, bet dzeltenos un oranžos dārzeņos ir vairāk flavonoīdu, alfa un beta karotīnu, kas organismā pārveidojas

par A vitamīnu, uzlabojot imūnsistēmas darbību, kā arī ādas un gļotādu veselību. Toties sarkanajos tomātos ir vairāk likopēna, ko uzskata par vienu no spēcīgākajiem antioksidantiem, kas spēj novērst neveselīga dzīvesveida un vides piesārņojuma radītās izmaiņas šūnu līmenī. Tomātu garšu, krāsu, vērtīgo uzturvielu daudzumu un citas īpatnības būtiski ietekmē arī augšanas apstākļi.

Tomāti var piešķirt tumīgumu un sārtīgumu zupai vai mērcei, labi piestāv gaļas ēdieniem, bet ir piemēroti arī tam, lai radītu sārtīgu ēdiena taukvielas palīdz uzsūkties tajās šķīstošajiem vitamīniem.

PILDĪTI TOMĀTI

Vajadzēs: 6 lielus tomātus, 2 sarkanos sīpolus, 1 ķiploka daiviņu, ¼ glāzes kuskusa, 2 ēd.k. sviesta vai olīveļļas, sāli un piparus.

Kā pagatavot. Tomātiem nogriež cepurītes un ar karoti tos uzmanīgi izgrebj. Mīkstumu smalki sakapā. Tomātus apgāz otrādi un saliek uz papīra dvieļa, lai nožūst. Uzbriedina kuskusu pēc norādījumiem uz iepakojuma. Kad tas uzbriedis, iemaisa sviestu, lai izkūst, pieber sāli un piparus. Tad sajauc ar tomātu mīkstumu, sakapātiem sīpoliem un saspiestu ķiploku.

Cepeškrāsnī uzkaršē līdz 190 grādiem. Tomātus sapilda ar kuskusa un sīpolu masu. Liek uz cepešpannas, kas izklāta ar cepampapīru. Cep aptuveni 20 minūtes. Pasniedz uzreiz, tikko gatavi.

SVAIGĀ TOMĀTU SALSĀ

Vajadzēs: 4 gatavus tomātus, 1 nelielu sarkano sīpolu, saišķīti svaiga koriandra dzinumus, pāris pilienu čili mērces, sāli, melnos piparus.

Kā pagatavot. Tomātus sadursta ar nazi, uz divām minūtēm iegremdē karstā, tad tikpat ilgi aukstā ūdenī un novelk mizu. Tad sakapā, sīpolus sagriež gabaliņos un sasmalcina koriandru. Visas sastāvdaļas samaisa un atstāj stundu nostāvēties. Pasniedz kā svaigu mērci pie dažādiem ēdieniem. Ja nav koriandra, var izmantot pētersīļus vai citus zaļumus.

TOMĀTU ZUPA

Vajadzēs: 1,5 kg tomātu, 50 ml olīveļļas, 3 ķiploku daiviņas, 4 ēd.k. brūnā cukura, sāli, baziliku, 50 ml saldā krējuma.

Kā pagatavot. Tomātus pārgriež uz pusēm, liek cepešpannā ar griezuma vietu uz leju, pārlej sajauktu maisījumu (eļļu, cukuru, sāli, sasmalcinātus ķiplokus) un cepeškrāsnī 30 minūtes cep 200 grādos. Visu sablendē, izlaiž caur sietu un liek uz lēnas uguns, pielej ūdeni (atkarībā no zupas biežuma), pielej saldo krējumu, ļauj uzburbuļot un pasniedz ar bazilika lapiņām.

DĀRZA DARBI

No 17. līdz 31. jūlijam

Arija Rudlapa, agronome

17. jūlijs ir sakņu diena. Novāc agros kartupeļus un sakņaugus īslaicīgai uzglabāšanai. Ravē un rušina stādījumus. Apstrādā un mēslo augsni rudens sējumiem un stādījumiem. Sēj rudens redīsus un daikonos.

18. un 20. jūlijā ar sēšanu un stādīšanu aizrauties nevajadzētu. Ieteicams atlikt uz citu dienu arī augu apgriešanu un sēklu vākšanu. Ja paredzēts gatavot ievārījumu vai konservēt, rūpīgi ievērojiet receptūru, tehnoloģiju un higiēnu! Labi rezultāti būs ravēšanai un nezāļu pļaušanai. Ieteicams apstrādāt augsni nezāļainos tīrumos.

19. jūlijs ir ziedu diena. Laiks atkal sakopt puķu dobes, apgriezt vecos ziedus un neizskatīgos dzinumus, kā arī ievākt sēklas un materiālu floristikai, pārstādīt īrisus un atrast pastāvīgu vietu ziemcietēm konteineros. Vēl var paspēt sagriezt zarus pirtsslotām un ievākt tējām ārstniecības augus.

21. jūlijs ir lapu diena. Laista visur, kur nepieciešams. Sēj zālienus un zālājus, no ražas brīvajos zemes gabalos – zaļmēslojuma augus. Stāda rabarberus. Sēj skābenes un garšaugus rudens pusei.

22., 23. un 24. jūlijs ir aug-

ļu dienas. Novāc augļus un ogas, kā arī gurķus, tomātus, kabačus. Konservē, skābē, gatavo ievārījumu. Ievāc sēklas. Veido un apgriež augus augļu dārzā, siltumnīcās un āra stādījumos. Ogulājus pavairo ar noliektniem.

25. un 31. jūlijs ir dienas, kad labāk nesēt un nestādīt, bet ravēt, pļaut un apstrādāt augsni. Nav ieteicams vākt sēklas un apgriezt augus. Arī konservēšanu un ievārījumu gatavošanu labāk atlikt; ja ne, tad stingri ievērot higiēnu un visu darīt, kā receptēs norādīts.

26. un 27. jūlijs ir sakņu dienas. Novāc sakņaugus. Sēj zāli un zaļmēslojuma augus. Augus pavairo ar spraudņiem. Pastāvīgā vietā stāda kokus un krūmus no konteineriem. Sēj rudens redīsus.

28. jūlijs ir ziedu diena. Apgriež puķēm vecos ziedus, sēklaizmetņus un neizskatīgos dzinumus. Vāc sēklas un ārstniecības augus. Pastāvīgā vietā stāda ziemcietes no konteineriem. Sēj dobēs divgadīgās puķes. Ja vajag, dala un pārstāda īrisus. Pļauj zālienus ar ziedošiem augiem.

29. un 30. jūlijs ir lapu dienas. Augus laista. Sēj zāli un zaļmēslojuma augus. Dala un pārstāda rabarberus, maurlokus, nokaru sīpolus. Pastāvīgā vietā stāda hostas un dekoratīvās stiebrzāles no konteineriem. Pļauj zāli, ja vajag, lai tā labi ataug.

DROŠĪBAI

Trīs soļi, kā pasargāt tālrūni karstā laikā

Kā karstās dienās viedtālruni pasargāt no trim galvenajiem riskiem: saules, ūdens un kritieniem?

AIZSARDŽĪBA NO SAULES

Vispareizāk būtu tiešos saules staros ierīci nelietot, neatstāt sakarsušā mašīnā, uz palodzes vai ugunsкура tuvumā. Ja karstā dienā jāpārslasa svarīgas e-pasta vēstules vai ir vēlme pagulēt un paklausīties mūziku, to vislabāk darīt paēnā. Viedtālrunis var salīdzināt ar maziem datoriem, kas saskaras ar līdzīgām problēmām. Ja telefons tomēr pārkarsis, tas jānoliek vēsākā vietā, jāizslēdz un jāatbrīvo no aksesuāriem. Kad ierīce pilnībā atdzisusi, to var ieslēgt.

UZMANĪGI AR SLAPJUMU!

Izbaudot karstās pludmales smiltis un pavadot laiku pie ūdens, jāatceras, ka tālrūnis peldēt nemāk, tāpēc, fotogrāfijās un video iemūžinot priecī-

gus atpūtas mirkļus pie ūdens, jābūt īpaši uzmanīgiem. Turklāt bojājumi var rasties ne tikai tiešā saskarē ar ūdeni vien.

Lai arī tālrūniem tagad ir mitrumizturīgas īpašības, tie tomēr jāglabā no šķidrums tīklā. Pat neliels daudzums, kas nonāks uz ierīces, var to sabojāt. Tāpat jāpiesargājas lietainā dienā, bet karstā laikā jāizvairās no saskares ar sviedriem, kas var nonākt mikrofonā vai lādētāja ligzdā.

SARGĀT, AKTĪVI ATPŪŠOTIES

Skrituļslidas, braucieni ar riteni, sporta spēles – bez tā vasaru grūti iedomāties, taču bieži vien tas var beigties ar sasītu tālrūni. To var uzbrīdi atstāt mājās vai citā drošā vietā. Ja bez telefona nav iespējams, nevajag to likt aizmugurējā bikšu kabatā – labāk turēt somā, savukārt uz ekrāna jāuzklāj speciālā aizsargplēve.

PĀRDOD

Pārdod vienistabas **DZĪVOKLI** Rīgā, Čiekurkalnā, ar malkas apkuri, ar ērtībām. Tālr. 29258205.

Pērc tagad – maksā augustā! **DILSTOŠĀS DAĻAS** visu veidu arkliem, diskkiem, kultivatoriem, dziļirdinātājiem un veltniem (*Kverneland, UNIA, Vogel&Noot, Lemken, Kuhn, Rabe, Overum* u.c.). Piegāde ar kurjeru visā Latvijā. Tālr. 29349640.

Pārdod **PVC LOGUS** un **DURVIS**, iebūvējamās skapjus, bīdāmās durvis, moduļu virtuves. Plašs žāļūziju un pretinsektu sietu piedāvājums. Veic mērīšanu un montāžu. Mucenieku ielā 25, tālr. 28448638, Gravas ielā 1, tālr. 28378818.

Pārdod **METĀLA JUMTUS** un notekstīstēmas no ražotāja. Cena no 5,50 EUR/m². Tālr. 20211377.

Aku, kanalizācijas **GRODUS**. Tālr. 29142702.

MEIŽUS. Tālr. 26027446.

SIENU ar piegādi. Tālr. 29185228.

SIENU, 7 eiro rullis. Tālr. 28379951.

GOVI, grūsnu **TELI**. Tālr. 26823474.

Tiek izpārdota saimniecība, **LB GOTIŅAS** Saldus novadā. Sīkāka informācija pa tālr. 28482865.

SIA **Vēvers** pārdod priedes skaidu kurināmās **BRIKETES** ar piegādi. Cena 120 eiro. Tālr. 26651831.

Piedāvājam kvalitatīvas bērza **BRIKETES**, ilgi deg, mazs pelnu atlikums, ar piegādi Kuldīgā, 123,20 eiro par paleti. Tālr. 20331463.

Skaldītu lapkoku **MALKU**. Tālr. 27885688.

Sausu **MALKU** maisos, kravās. Tālr. 26544462.

Pārdod 3 m **MALKU** ar piegādi. Minimālais apjoms 20 m³. Tālr. 20514042.

SIA **AJG plus** – sazāģētu nomaļu **MALKU**. Tālr. 29399939.

Pārdod ar piegādi zāģētavas atgriezumus **MALKU**; skaldītu malku; 3 m garu meža malku. Tālr. 29249578.

Visu veidu **MALKU**. Tālr. 26153187.

Skaldītu un kluču **MALKU**. Tālr. 28750000.

Skaldītu **MALKU**, piegādā. Tālr. 29428876.

Apses **MALKU**. Tālr. 20081020.

Alkšņu **MALKU** (3 m). Tālr. 22186086.

 SIA «Vika Wood»
kokzāģētava **PĒRK**
egles un priedes zāģbalkus.

Sīkāka informācija pa tālruni **26443376**.
Papildu informācija www.vikawood.lv.

PĒRK

AUTOMAŠĪNAS. Tālr. 20294598.

MEŽUS, cirsmas, malku. Tālr. 26544462.

Pērk **MEŽA ĪPAŠUMUS**, arī izstrādātus, var būt ar apgrūtinājumiem. Tālr. 28296700.

Z/s **SMAIDAS** pērk **MĀJLOPUS**. Tālr. 29437251, 28393052, 63341221.

 SIA *Kurzemes Gaisaimnieks* – **BUĻĻUS, GOVIS, TELES**. Tālr. 63454845, 29427543, 26569362.

Briežu **RAGUS**. Brauc pakaļ. Tālr. 29886349.

Pērku **RAGUS**. Tālr. 22728888.

Dārgi pērk apaļas un ovālas necaurspīdīga **DZINTARA** krelles. Tālr. 20323336.

GAILENES, MELLEŅES: Kuldīgā, Planīcas ielā 7a, tālr. 25200298; Skrundā, Liepājas ielā 4, tālr. 25321178; Aizputē, Sakas ielā 9, tālr. 25366612.

VAJADZĪGI

SIA *Gabriela* (49002001356) aicina darbā **VADĪTĀJU** veikalā *Citro*, Kuldīgā, Stendes ielā 23a. Alga 700 EUR. Pieteikties e-pastā: gabriela.lietvede@gmail.com vai pa tālr. 63242351.

Merano (*Jura autoserviss*, 41203062748) – **AUTOMEHĀNIĶIS**. Alga no 550 eiro mēnesī. Tālr. 29242556.

25. jūlijā kapusvētki
Lēnu katoļu
baznīcas kapos:

- ◆ 15.00 dievkalpojums baznīcā,
- ◆ 16.00 aizlūgums kapos.

SIA **LATEIRA**

**pērk CIRSMAS,
MEŽA ĪPAŠUMUS.**

- Palīdz noformēt dokumentus,
  - veic cirsmu iestigošanu, dastošanu, novērtēšanu.
- Tālr. 63428509, 27020562, 29997742, fakss 63428523, e-pasts: info@lateira.lv.

DAŽĀDI

KULDĪGAS AUTOSKOLA aicina pieteikties A, B, BE, C, CE, D kategorijas, 95. koda kursiem. Sīkāka informācija pa tālr. 29182826, 29491388.

29. jūlijā 19.00 d/b *Kurzemīte* biedru gada atskaišu un vēlēšanu **KOPSAPULCE** sporta un atpūtas laukumā (Ūdens alejā). Tālr. 29187135.

Sertificēta **BŪVFIRMA** ar pieredzi veic dažādus būvdarbus, dokumentācijas noformēšanu. Tālr. 29705025.

CELTNIECĪBAS DARBI mājās un dzīvokļos. Tālr. 22145256.

SADZĪVES TEHNIKAS remonts izbraukumā. Tālr. 27501427.

ELEKTROMONTĀŽA; motoru remonts, pārtīšana. Tālr. 26279280.

BRUĢĒ; ierīko žogus; remonta un celtniecības darbi. Tālr. 26953266.

SIA *Venta 1* kardināru darbnīcā **KARDĀNA REMONTS** un **BALANSĒŠANA**. Adrese: *Ceļinieki*, Tārgales pag., Ventspils nov. Darba laiks: P.–Pk. 8.00–17.00. Tālr. 29297947, e-pasts: serviss@venta1.lv.

SIA *Lateira* piedāvā: meža **INVENTARIZĀCIJAS** projekta (taksācijas) izstrādi; cirsmu stigošanu; cirsmu novērtēšanu. Tālr. 27030802, e-pasts: info@lateira.lv.

Sertificēta **TAKSATORA** pakalpojumi: meža inventarizācijas lietu izgatavošana; meža audzes novērtēšana; cirsmu dokumentācijas sagatavošana; īpašuma robežu, kupicu ierīkošana un atjaunošana. Tālr. 27226777.

Sertificēts **MEŽA TAKSATORS, STIGOŠANA, DASTOŠANA**. Tālr. 28358514.

PLĀUJ ar traktoru. Tālr. 28700683.

Lēti tīra un remontē **AKAS**. Tālr. 26990277.

Tīra **AKAS**. Tālr. 26018109.

PIEMINEKĻI, FUTRĀĻI, SĒTIŅAS Baložu ielā 6 (blakus pastam). Tālr. 28666270.

KAPU PIEMINEKĻI no laukakmeņa Dzirnava ielā 42.

No 20. jūlija līdz 15. augustam Līvijas Rezevskas izstāžu zālē (Mucenieku ielā 19) **Ingas Bundzes amatierglezņu izstāde**. Tikšanās ar autori 20. jūlijā 17.00.

Esī mūsdienīgs!
www.307.lv
Sludinājumus laikrakstā **Kurzemnieks** iesniedz ērti no sava datora
307.LV

VIEGLATLĒTIKA

Pirmajā kārtā vairāk nekā pussimts

Skriešanas seriāla **Kuldīgas aplī** pirmajā kārtā **Krauļu priedēs** sacentās **53 dalībnieki**. Nākamā kārtā turpat būs **22. jūlijā 17.30**.

REZULTĀTI

Pirmajā grupā (2011. g. dzim. un jaunāki; 800 m) Keita Cīrūle (3:41), Katrīna Bogdanova (3:42), Līga Dmitrijeva (4:09); Aleksis Bogdanovs (3:17), Matīss Puzars (3:34), Ralfs Sermoliņš (3:42).

Otrajā grupā (2008.–2010. g. dzim. grupā; 1200 m) Veronika Bogdanova (5:52), Sintija Neilande (6:06), Ginta Dmitrijeva (6:09); Krišs Duburs (5:37), Justs Liekmanis (5:39), Kristiāns Ozoliņš (5:41).

Trešajā grupā (2002.–2007. g. dzim.; jauniešiem 2400 m, jauniešiem 3600 m) Izabella Bogdanova (10:42), Viktorija Bogdanova (10:46), Ita Zīta Ozoliņa (12:21). Jauniešiem ar jaunu trases rekordu šajā grupā uzvarēja Uģa Joča audzēknis Lauris Grīniņš (12:47), kurš laboja piecus gadus veco Artura Niklāva Medveda rekordu – 12:57. Otrais – Matīss Grīniņš (15:32), trešais – Raivo Liekmanis (16:00).

Ceturtajā grupā (1981.–2001. g. dzim.; sievietēm 3600 m, vīriešiem 6000 m) Zane Andersone (19:10), Līga Freiberga (20:32), Eva Majorenkova (23:42); Uģis Jocijs (22:07), Āris Brantevics (27:09), Uģis Lapiris (33:14).

Piektajā grupā (1980. g. dzim. un vecāki; veterānēm 2400 m, veterāniem 4800 m) Ludmila Joce (12:48), Odeta Turka (13:03), Džanita Freija (13:15); Pēteris Īvāns (24:58), Jānis Turks (26:28), Aldis Šternbergs (34:15).

JŪLIJA ERUDĪTS

Atbildi meklējiet kādā no *Kurzemnieka* numuriem un līdz **20. jūlija 11.00** sūtiet e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv!

Ar ko var nodarboties pulciņā *Andava*? Kur tas atrodas?

Atbilde. Konkursa *Mezģis* fināliste Odeta Turka krustvārdu mīklas sāka minēt 4. klasē.

Pareizi atbildējuši: Ingars Neimanis, Aija Usne, Velta Višņevska, Rasma Stepe, Ausma Kreidere, Indra Grandava, Daina Gerente, Gunta Grundmane.

VEIKALS
Pindzele
RADŠĪEM CILVĒKIEM

Konkursu atbalsta veikals **Pindzele**.

LĪDZJŪTĪBAS

*Daudz darbiņi padarīti,
Daudz soliņi iztecēti;
Lai nu mīļi Zemes māte
Pārkļā savu seģenīti.*

/T.dz./

Izsakām līdzjūtību Irēnai Frankovičai, māmiņu mūžībā pavadot.

Kaimiņi Amatnieku ielā

*Kaut nekad vairs neatnāksi
Savā sētā ciemoties,
Tiem, kas tevi mīlējuši,
Tava gaisma līdzī ies.*

/Z.Purvs./

Izsakām līdzjūtību Sarmītei Grosei, mammu mūžībā pavadot.

Kuldīgas Centra vidusskolas kolektīvs

*Es būšu visur...
Kā rasa ziedos,
Kā smarža kokos,
Kā vēsma baltās ābelēs.*

/A.Eglītis./

Izsakām līdzjūtību Simonai, vectētiņu zaudējot.

Kriminālpolicijas nodaļa

*Miers mūžīgais ir tuvu mājām gājis
Un savu daļu paņēmis ir līdz.
Viss ir tāpat, tik kādas mājas logā
Vairs spuldzes gaismu neieraudzīs rīts.*

/N.Dzirkale./

Izsakām līdzjūtību Ilzei un Anitai, tēti zemes klēpi guldot.

Kuldīgas PII *Bitīte* kolektīvs

*Es neesmu tālu. Vienkārši ceļa otrā pusē.
Tu redzēsi, viss ir labi.*

/Šarls Pegē./

Izsakām līdzjūtību mūsu mīļajai audzinātājai Ilzītei, no tēta atvadoties.

PII *Bitīte* 1. grupiņas bērni un vecāki, audzinātāja Sarmīte un auklīte Sarmīte

*Tas bija mīlestības ceļš,
Ko, māt, tu atstāji aiz sevis.*

/K.Apškrūma./

Līdzjūtība Ināriņai, mammu mūžībā pavadot.

Pelču veikala meitenes

*Tā aiziet mūsu mīļie,
Aiziet no ikdienas rūpēm
Mierā un klusumā prom,
Paliek vien dvēseles gaisma.*

/Z.Purvs./

Aritiņ, izsakām tev mūsu visdziļāko līdzjūtību un domās esam kopā ar tevi.

Rimi lielveikala kolektīvs

 KUREKSS SIA

**PĀRDOD DAŽĀDA
IZMĒRA UN KVALITĀTES
ZĀGMATERIĀLUS**

📍 "Graudupi", Tārgales pagasts, Ventspils novads

🕒 Darbdienās: 8:00 - 17:00
S., Sv.: brīvs

☎ Dainis Kūla - 29113913

🌐 www.kurekss.lv

VĀRDADIENAS

No 18. līdz 25. jūlijam
 18. Rozālija (149), Roze (74)
 19. Jaurīte (319), Kamila (218), Digna (146), Sāra (497)
 20. Ritma (256), Ramona (1013)
 21. Meldra (182), Meldris (5), Melisa (658)
 22. Marija (14126), Marika (1659), Marina (9282)
 23. Magda (81), Magone (9), Mērija (68), Magdalēna (111)
 24. Kristīne (14 857), Kristīna (2518), Krista (1896), Kristiāna (2025), Kristiāns (1832)
 25. Jēkabs (2107), Žaklīna (107)
 Populārākie: Kristīne un Jēkabs.

Uz redzēšanos, galotne!

Estere Eversone, studē mūziku ārzemēs:
 – Man omīte iedeva vārdu, kas ir no Bībeles, jo viņa ticēja Dievam un mūs visus ģimenē mācīja augt ticībā. Skolā mācoties, klasē bijām divas Esteres. Lai mēs zinātu, kurai jāatbild uz jautājumu, ko skolotāja uzdeva, mūs iesauca par mazo Esteri un lielo Esteri. Es biju mazā, un otra meitene bija lielā, jo viņa pēc auguma bija garāka. Latvijā uzaugot, mans vārds visiem bija viegli izsakāms, tādēļ nebija nekādu problēmu, bet, kad pārcēlos uz Angliju, pārējiem mans vārds sagādā grūtības – viņi to neizrunā ar galotni e, bet nomaina pret i. Vēl ir izņēmumi, kad galotne no mana vārda vienkārši pazūd un to neizrunā vispār. Es vārdadienu īpaši neizceļu. Ir jauki, ja kāds atceras un sveic ar labiem vārdiem, bet dienu parasti pavadu ar saviem mīļajiem.

Monta Bērziņa (Jauno žurnālistu skola) Esteres Eversones arhīva foto

JOKI

Kā tas iespējams? Runā, ka pievilcīgu un vienlaikus arī gudru cilvēku nav. Vai tas nozīmē, ka manis nav vispār?

Fakts par cilvēku slinkumu nr. 21263584569: jūs esat pārāk slinks, lai izlasītu šo skaitli.

Vecmāmiņa noslēdza derības ar mazdēlu: tievais puika nespēs apēst 25 pelmeņus, un tāpēc viņam būs jāsapņo māja.

Puika tika līdz 24. pelmenim, bet 25. šķīvī nemaz nav... Tas arī viss, kas jāzina par līgumu slēgšanu.

- Sakiet, kur vilciens uz Jelgavu?
- Jau aizgāja.
- Nu sveiki! Uz kurieni?

Pirmo jubileju koncertzāle Latvija svinēs ar īpašiem koncertiem-performancem

Trīs dienas, no 24. līdz 26. jūlijam, koncertzāle Latvija svinēs gada jubileju, aicinot viesus uz koncertu-performance Viens, kuras radošās koncepcijas autori ir Krista un Reinis Dzudzilo.

Tas būs ceļojums koncertzālē un komponista Dariusja Mijo (Darius Milhaud) mūzikā. Ikviens tiks aicināts piedzīvot gan intīmu dialogu ar katru kamerorķestra instrumentu atsevišķi, gan vienoties kopīgā muzikālā pieredzē, sešām mazajām komponista simfonijām izskanot orķestra izpildījumā koncertzāles Lielajā zālē. Par godu šim notikumam diriģents Aigars Meri ir pulcējis vienreizēju Jubilejas kamerorķestri, kurā muzicēs gan Ventspils kamerorķestra un jauktā

kora Ventspils, gan dažādu Latvijas profesionālo kolektīvu mūziķi.

Radošais tandēms Krista un Reinis Dzudzilo par gaidāmo jubileju stāsta: „Viens ir ceļš, kas paver jaunu klausīšanās pieredzi, jaunu veidu, kā atrast ierasto koncerta vietu. Sekot vienam ceļam, vienam instrumentam kā atslēgai, kas ver durvis un ļauj ieraudzīt vienību. Visa koncertzāle – viens organisms, kas piedzīvo visas sešas Mijo mazās simfonijas. Ceļotājs, kurš piedzīvo gan koncertzāli un tās arhitektūru, gan katras simfonijas mūzikas ēku. Tā ir iedziļināšanās detaļās, pirms atklājas viss kopums. Tā ir domāšana par individuālo balsi nozīmi. Vai tad, ja esi to iepazinis personīgi, atpazīsi pūlī?

Vai tā joprojām tevi vadīs? Vai griebsi to atrast? Vai varbūt kopā ar citiem tā saplūdis vienā?”

Par Franču sešiniekiem piederošā Dariusja Mijo (1892–1974) daiļradi pieņemts runāt, reizē izceļot viņa politonālos, daudzonīgos darbus un novērtējot tajos jaušamo spilgto, individuālo stilu un pretrunas. Komponista darbu pirmatskaņojumus pavadījuši apzīmējumi *premjerās skandāls, skandaloza atmosfēra un neap-rakstāms skandāls*. Neatzīstot mūzikas dalījumu ne žanos, ne laikposmos, ne manierēs, Mijo savulaik paudis: „Visa mūzika ir laba un tiesīga pastāvēt, atskaitot garlaicīgo.”

Viens gads koncertzālei "Latvija"

KONCERTZĀLE LATVIJA

Viens

Koncerts-performance septiņās daļās.

24.07. 17:00 | 20:00
25.07. 13:00 | 17:00 | 20:00
26.07. 13:00 | 17:00

www.koncertzalelatvija.lv
 f/Latvijahall @/Latvijahall

Billetes: BILESU PARADIZE

LOPBARĪBAS VEIKALA

AGROSTOR

PRODUKTU PIEDĀVĀJUMS:

- TELĪEM UN LIELLOPIEM;
- CŪKĀM UN SIVĒNIEM;
- AITĀM, KAZĀM UN TRUŠIEM;
- ZIVĪM (grimstoša barība);
- TĪTARIEM, PAIPALĀM, VISTĀM.

GRAUDU IELĀ 3H, KULDĪGĀ.

Darba laiks: P. - Pk. 08:00-17:00,
 Se. 09:00-14:00, Sv. Brīvs,
 Tālr.: 256 19 921

LOGI UN DURVIS Vasaras atlaides logiem

līdz 38%

Akcija līdz 31.07.2020.

- ŽALŪZIJAS
- GARĀŽU VĀRTI
- METĀLA DURVIS
- PRETINSEKTU SIETI
- PVC LOGU UN DURVJU REMONTS

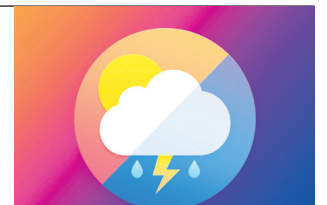
REHAU, Brüggemann

Kuldīga, Vakara iela 15. www.montaznieksde.lv

Tel. / fax 63323281, mob. 26179829 **MONTĀŽNIEKS DE**

LAIKA PROGNOZE

Nav tik karsti, cik redzam

Sācis atgriezties vasaras siltums, un šonedēļ Kuldīga izpelnījās atzinību Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centra (LVĢMC) novērojums, jo trešdien termometra stabiņš esot sasniedzis +26 grādus, tas ir, augstāko tajā dienā valstī. Tikpat siltu sinoptiķi prognozē nedēļas nogali.

LTV laika ziņu komentētājs Toms Bricis feisbukā norāda, ka ne vienmēr ir tik karsti, kā rāda termometrs pie loga. Sociālajos tīklos ļaudis ievietojuši foto, ka pat diezgan vēsā jūlija sākumā termometrs uzkāpis līdz +35 un pat vairāk, kaut oficiālā statistika rāda, ka šovasar augstāk par +31,4 grādiem vēl nav bijis. Cilvēki izmanto dažādus termometrus (stikla, plastmasas, koka vai cita materiāla ietvarā). Novieto pie loga, kur ērtāk. Jāsaprot, ka dienviņu pusē saulē dienas vidū stabiņš tiešām var uzskriet pat līdz +40, bet ēnā ziemeļu pusē tas rādīs ne vairāk par +20. Meteostacijās gaisa

temperatūru mēra ēnā un īpašos apstākļos, kur tuvumā nav nevienas ēkas vai citu precizitātei traucējošu objektu. Mērinstrumenti regulāri tiek kalibrēti. Loga termometrs tikai ļoti aptuveni parāda, cik karsti vai auksti ir, un tikai tad, ja noliekts optimālā vietā. Noliekot saulē blakus baltu un melnu lapu, melnā sakarsīs vairāk. Tātad loga termometrs galvenokārt rāda to, cik tas ir uzkaršis, bet ne vidējo gaisa temperatūru.

Pēc LVĢMC ziņām Viduskurzemē gaisa iesils līdz +25 grādiem (pagājušajā gadā bijis ap +19). Brīvdienās lēni un mainīgi vēji pūtīs te no austrumu, te dienviņu puses. Arī nākamās nedēļas sākumā būs silti gan dienā (ap +25), gan naktī (ap +17). Trešdienas naktī sāks līt, bet negaiss Viduskurzemē netiek prognozēts. Nedēļas vidus būs pārsvarā saulains, bet gaisa temperatūra nedaudz pazemināsies.

Daina Tāfelberga

PĒRKAM

Augošu koku cirsma un sortimentus pie ceļa.

Meža īpašniekiem:

- Veicam bezmaksas konsultācijas;
- Palīdzam meža taksācijas sagatavošanā, cirsmu iestīgošanā;
- Palīdzam iesniegt ciršanas pieteikumu VMD.

Metsā

Telefoni informācijai: 29196926
 www.metsaforest.com/lv

Kurzemnieku augstam vēl var abonēt:

līdz 29. jūlijam

- www.abone.pasts.lv,
- pastā,
- pie pastniekiem,
- redakcijā;

līdz 20. jūlijam

pa informatīvo tālruni 67008001 vai 27008001.